

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ปัญหาการฝึกสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่วิทยาลัยเกษตรกรรม ของนักศึกษาฝึกสอน
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

PROBLEMS ON PRACTICE TEACHING IN SECONDARY SCHOOL AND
AGRICULTURAL COLLEGE OF AGRICULTURAL EDUCATION STUDENTS ,
KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRAEANG

โดย
นายวิฑูรย์ กองแก้วกาเหวียง

รฟ.
๑ ๕๗๒ ๒
๒๕๓๘

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 25449

วัน, เดือน, ปี..... 9 ก.ค. ๒๕๓๘

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๙

ปีการศึกษา ๒๕๓๘

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อหาความย่อปัญหาพิเศษ

นายวิฑูล กองแก้วกาเหวียง
สาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

เรื่อง ปัญหาการฝึกสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยเกษตรกรรมของนักศึกษาฝึกสอน
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

PROBLEMS ON PRACTICE TEACHING IN SECONDARY SCHOOL AND AGRICULTURAL
COLLEGE OF AGRICULTURAL EDUCATION STUDENTS , KING MONGKUT' S
INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาปัญหาในการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตรโดยการศึกษากลุ่มประชากรคือนักศึกษาที่ออกฝึกสอนในปีการศึกษา 2538 จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 59 ชุด ได้รับคืนทั้งหมด 59 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้อาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการเตรียมนักศึกษาที่ก่อนออกฝึกสอนของภาควิชาครุศาสตร์เกษตรต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 20-25 ปี ส่วนใหญ่สอนระดับมัธยมศึกษามากกว่าระดับอาชีวศึกษา นักศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่สอนวิชางานเกษตรพื้นฐาน สอนมากที่สุดคือระดับ ม.ต้น นักศึกษาที่สอนระดับอาชีวศึกษาจะสอนทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. เท่า ๆ กัน วิชาที่สอนมากที่สุดคือ การปฏิบัติงานเกษตร ส่วนใหญ่จะสอน 5-8 คาบต่อสัปดาห์ทั้งระดับมัธยมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนสาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์มากกว่าการผลิตพืช นักศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้มากกว่าภาคอื่น ๆ นักศึกษาที่สอนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอนที่พบคือ อาจารย์นี้เลี้ยงไม่มีเวลาในการตรวจบันทึกการสอน ซึ่งพบทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอาชีวศึกษา สถานที่ฝึกสอนที่เป็นมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่จะไม่มีพื้นที่ทางการเกษตรให้ผู้เรียนฝึกภาคปฏิบัติ ส่วนระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จะมีพื้นที่เพียงพอ จำนวนครั้งในการนิเทศของอาจารย์นี้เทศก้น้อยเกินไป พบทั้งที่สอนระดับมัธยมศึกษาและระดับอาชีวศึกษา นักศึกษาที่สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาและระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาในการเดินทางไปฝึกสอน เนื่องจากสถานที่ฝึกสอนอยู่ไกล การคมนาคมไม่สะดวก นโยบายของสถานที่ฝึกสอนส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้สอนภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎีโดยให้ผู้เรียนทำงานมากๆ จากการศึกษาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว คาดว่าจะไม่ประกอบอาชีพครูเป็นส่วนใหญ่ นักศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษาโดยส่วนใหญ่จะมีปัญหาเรื่องการควบคุมชั้นเรียน ส่วนนักศึกษาที่สอนระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จะมีปัญหาเรื่องวิธีการสอนสถานที่ฝึกสอนส่วนใหญ่มีจำนวนเครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ส่วนใหญ่ใช้วิธีแก้ปัญหาโดยการแบ่งผู้เรียนให้ปฏิบัติเป็นกลุ่ม ๆ และสถานที่ฝึกสอนส่วนใหญ่มีสื่อการเรียนการสอนน้อยมาก

สำหรับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาฝึกสอนทั้งระดับมัธยมศึกษา และระดับอาชีวศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน มีความคิดเห็นดังนี้ ต้องการให้มีการนิเทศการฝึกสอนมากกว่าเดิม ควรจัดเวลาในการฝึกสอนกับการทำปัญหาคณิตศาสตร์ไม่ให้ตรงกัน การเรียนวิชาการสอนแบบจุลภาคควรมีเวลาฝึกภาคปฏิบัติมาก ๆ ควรจัดบริการสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ให้เพียงพอตามความต้องการ ควรจัดให้มีการฝึกสอนในภาคเรียนที่ 1 ทั้งหมด ควรมีการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาขณะฝึกสอนบ้าง (เช่น การแจ้งข่าวสารต่างๆ) ควรมีการสังเกตการสอนก่อนการฝึกสอนจริง ควรจัดหาสถานที่ฝึกสอนให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและควรตรงกับสาขาวิชาที่นักศึกษาเรียนมากที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของ ผศ.รมณี อภาภิรม อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการทำปัญหาพิเศษ ผู้ทำปัญหาพิเศษขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณนักศึกษาฝึกสอนปีการศึกษา 2538 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ขอขอบคุณ นางสาวอรนรรณ นรมเมืองคุก และนางจำลอง ศรีสุวรรณ ที่ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณพี่ๆ ห้อง 9 อ.ส.ม.ท. ที่ช่วยพิมพ์

วิบูล กองแก้วกาเหวียญ

มกราคม 2538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
เนื้อหา	
เนื่อความย่อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	จ
บทที่	
1. บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 นิยามศัพท์	3
2. การตรวจเอกสาร	
2.1 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	20
3.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	20
3.3 วิธีดำเนินการส่งแบบสอบถามและเก็บข้อมูล	21
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย	
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล	22
4.2 ผลการวิจัย	23
5. สรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุป	47
5.2 ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย	50
บรรณานุกรม	51
ภาคผนวก	52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	21
2. แสดงสถานะภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	23
3. แสดงการจำแนกวิชาที่สอน	26
4. แสดงสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอน	28
5. แสดงความตรงกันของสาขาวิชาที่สอนกับสาขาที่เรียนและผลที่มีต่อการสอน	39
6. แสดงการปรึกษาปัญหาต่างๆกับอาจารย์พี่เลี้ยง	40
7. แสดงเรื่องที่ปรึกษากับอาจารย์พี่เลี้ยง	40
8. แสดงการใช้วิชาวิธีการสอนวิชาเฉพาะในการเขียนแผนและบันทึกการสอน	41
9. แสดงแหล่งวิชาการที่ใช้ในการเตรียมการสอน	42
10. แสดงการติดตามประเมินผลการสอน	42
11. แสดงวิธีการติดตามประเมินผลการสอน	43
12. แสดงความเพียงพอของเครื่องมือกับผู้เรียนและการปฏิบัติเมื่อมีไม่เพียงพอ	44
13. แสดงความเพียงพอของสื่อการเรียนการสอนของสถานที่ฝึกสอน	44
14. แสดงข้อเสนอแนะสำหรับภาควิชาครุศาสตร์ เกษตรของนักศึกษาฝึกสอน	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาประเทศชาติ การศึกษายังเป็นกระบวนการที่มีบทบาทในการพัฒนาบุคคลซึ่งเป็นทรัพยากรของชาติ ประเทศใดที่มีการพัฒนาทางด้านการศึกษาสูงสุด ประเทศนั้นย่อมจะสามารถที่จะพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและเป็นอีกกลไกหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาสังคมและสร้างกำลังคนให้มีประสิทธิภาพตามที่ประเทศต้องการ ซึ่งเราจะเห็นได้จากประเทศที่มีการพัฒนาทางด้านการศึกษาอย่างสูงสุด เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น อังกฤษ เยอรมัน ประเทศที่กล่าวมานี้ต่างก็มีการพัฒนาประเทศทรัพยากรบุคคลและสังคมได้อย่างดี จะเห็นได้ว่าการศึกษานั้นเป็นบ่อเกิดของทุกสิ่งทุกอย่าง (สัจจตรา ชัมเบต. 2523 : 29)

การศึกษาของไทยได้แบ่งระดับการศึกษาออกเป็นระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นการพื้นฐานให้เป็นที่ไปตามลำดับขั้นดังนี้ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา บุคคลที่มีความสำคัญมากในการถ่ายทอดความรู้คือ ครู ดังนั้นบุคคลที่จะออกไปทำหน้าที่ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้อย่างกว้างขวางสามารถที่จะถ่ายทอดอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ เป็นพลเมืองที่ดีและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป (สุโข. เจริญสุข. 2525 : 30)

จากเหตุผลข้างต้นจะเห็นได้ว่า บุคคลที่จะออกไปทำหน้าที่ครูที่ดีได้นั้นจะต้องมีการฝึกฝนมาก่อนเพื่อให้มีความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นครู ตามหลักสตรครศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต จึงได้จัดให้มีนักศึกษา ก่อนออกไปเป็นครู โดยได้ส่งนักศึกษาออกไปฝึกสอนตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของการฝึกหัดครู ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ได้จัดส่งนักศึกษาออกไปฝึกสอนตามสถานศึกษาต่าง ๆ ที่มีการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมไม่ว่าจะโรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยาลัยเกษตรกรรม และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในอดีตที่ผ่านมาจะพบว่า เมื่อนักศึกษาไปฝึกสอนแล้วจะพบปัญหาต่าง ๆ มากมาย ผู้วิจัยจึงอยากทราบว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคที่พบในการฝึกสอนของผู้ที่ฝึกสอนในระดับมัธยมศึกษา

และระดับอาชีวศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะแนวทาง ในการเตรียมสถานที่สำหรับนักศึกษา ฝึกสอนของภาควิชาครุศาสตร์เกษตร และเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ของภาควิชาครุศาสตร์เกษตร และเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของ ภาควิชาให้สอดคล้องกับปัญหาที่นักศึกษาประสบอยู่อย่างแท้จริง

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจลักษณะพื้นฐานของนักศึกษาฝึกสอนในสถานศึกษาต่างกัน
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการฝึกสอน

1.3 ขอบเขตของปัญหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาปัญหาในการฝึกสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนกลาง, วิทยาลัยเกษตรกรรมและเชิงเทรา และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต ปทุมธานีของนักศึกษาฝึกสอนภาควิชาครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2538 โดยทำการศึกษาประชากรในกลุ่มนักศึกษาฝึกสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ดังต่อไปนี้

นักศึกษาฝึกสอนมีทั้งหมด 59 คน แบ่งตามสาขาวิชาคือ

- สาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช	18 คน
- สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	41 คน
รวม	59 คน

แบ่งตามสถานที่ฝึกสอนคือ

- ฝึกสอนโรงเรียนมัธยมศึกษา	50	คน
- ฝึกสอนวิทยาลัยเกษตรกรรมและเชิงเทราอาชีวศึกษา	6	คน
- ฝึกสอนเทคโนโลยีราชมงคล วช. ปทุมธานี	3	คน
รวม	59	คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น
2. เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาฝึกสอน เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุและสภาพของปัญหาเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมก่อนทำการฝึกสอน
3. เป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการเตรียมสถานที่ฝึกสอน และนักศึกษาฝึกสอนให้กับภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

1.5 นิยามศัพท์

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาฝึกสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ที่ฝึกสอนในปีการศึกษา 2538

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดที่นักศึกษาไปฝึกสอน

ระดับอาชีวศึกษา หมายถึง วิทยาลัยเกษตรกรรมจะแจ้งเตตราและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต ปทุมธานี

การตรวจเอกสาร

2.1 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการฝึกสอน

การฝึกสอนเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตครู และเป็นประสบการณ์อย่างหนึ่งที่นักศึกษาฝึกหัดครูจะขาดเสียมิได้ การฝึกสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษานำเอาความรู้ภาคทฤษฎีมาใช้ในภาคปฏิบัติ เพื่อศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริงและฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ เป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพในการเป็นครูในอนาคต แต่การฝึกสอนจะดำเนินไปด้วยดี บรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ นั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ได้ร่วมมือร่วมใจกัน ให้คำแนะนำเสนอแนะข้อคิดเห็นแก่นักศึกษาฝึกสอนที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน ให้พยายามปฏิบัติตามหลักเกณฑ์แบบแผนต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาไปแล้วอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ (อบรมและกุลชลี. 2524 : บทนำ)

ความมุ่งหมายของการฝึกสอน

เพื่อให้การฝึกสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักศึกษารู้จักนำความรู้ภาคทฤษฎีไปดัดแปลงใช้ในภาคปฏิบัติ
2. เพื่อให้นักศึกษาได้เห็นสภาพแท้จริงของนักเรียน
3. เพื่อฝึกความรับผิดชอบในหน้าที่ครู
4. เพื่อให้รู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
5. เปิดโอกาสให้นักศึกษาสำรวจตัวเองว่ามีความเหมาะสมกับอาชีพครูหรือไม่
6. เพื่อให้มีประสบการณ์ด้านการสอน
7. เพื่อให้มีความเข้าใจอันดีต่อนักเรียน
8. เพื่อให้เข้าใจถึงหน้าที่อันแท้จริงของสถานศึกษาที่มีต่อเด็กและชุมชน
9. เพื่อให้ได้เรียนรู้ถึงวิธีการที่จะนำแหล่งวิชาการมาใช้ให้เป็นประโยชน์
10. เพื่อให้รู้จักวิธีการทดสอบความเจริญงอกงามของเด็กในด้านต่าง ๆ

คุณสมบัติของนักศึกษาฝึกสอน

1. นักศึกษาจะออกไปฝึกสอนได้นั้นจะต้องเรียนหลักสูตรศึกษา หลักสูตรสอนและวิธีการสอนแบบต่างๆ รวมทั้งพัฒนาการของเด็กมาแล้วเพื่อให้รู้จักการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กตลอดจนสามารถอบรมบ่มนิสัยและเข้าใจเด็กได้ดี
2. เป็นผู้มีความรู้กว้างขวาง สนใจค้นคว้าอยู่เสมอ
3. เป็นผู้มีอุปนิสัยเรียบร้อย มีมารยาทดีวางตัวได้เหมาะสม รู้จักกาลเทศะ เพื่อจะได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก
4. เป็นผู้มีอารมณ์ เอื้อเฟื้อ และมั่นคง
5. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู
6. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรักและด้วยความตั้งใจ พร้อมทั้งปฏิบัติงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย
7. ต้องเป็นผู้เต็มใจรับ-ปฏิบัติในนโยบายและสนใจในกิจกรรมของโรงเรียน
8. เป็นผู้เห็นความสำคัญของการทำงานและยินดีให้ความร่วมมือกับผู้ร่วมงาน
9. เป็นผู้มีคุณสมบัติขี้อาย หนักแน่นและมั่นคง
10. มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มที่ดี
11. รู้จักเป็นผู้รับฟังคำวิจารณ์ด้วยอารมณ์การนิยามเหตุผล
12. รู้จักจัดห้องเรียน ส่งเสริมการเรียนวิชาต่างๆ สร้างบรรยากาศให้น่าอยู่ และจัดห้องเรียนให้สะอาดเรียบร้อย
13. ต้องเป็นผู้มีสุขภาพดี เพื่อช่วยย้่าให้บุคลากรดีขึ้น
14. ไม่นำเรื่องส่วนตัวมาในทาง
15. ต้องเป็นผู้อบรมแนะนำและปกครองชั้นได้เป็นอย่างดี
16. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ระยะเวลาฝึกสอน

1. ระยะเวลาฝึกสอนประมาณ 15-16 สัปดาห์ของภาคเรียนที่ 1 หรือ ภาคเรียนที่ 2 แล้วแต่สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งกำหนด
2. จำนวนชั่วโมงที่สอนจะต้องมีชั่วโมงอย่างน้อย 100-120 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแต่งกายของนักศึกษาฝึกสอน

ทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงให้แต่งเครื่องแบบนักศึกษา ที่ถูกต้องตามระเบียบที่สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งกำหนดไว้ สำหรับนักศึกษาหญิงให้แต่งหน้าได้บ้างเล็กน้อยอย่าให้มากจนดูน่าเกลียด ผมเก็บให้เรียบร้อยอย่าให้ดูรุงรังถ้าไว้ยาวมัดรวบให้เรียบร้อยเพื่อความสะอาดในขณะทำการสอน

สถานที่ฝึกสอน

สถานที่ฝึกสอน คือโรงเรียนประถม มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาที่สถาบันศึกษากำหนดให้ออกไปฝึกสอน และ ในขณะเดียวกันทางสถานที่ฝึกสอนมีความยินดีที่จะให้ความร่วมมือที่จะรับนักศึกษามาทำการฝึกสอนด้วย

หลักเกณฑ์ในการ เลือกสถานที่ฝึกสอน

1. เป็นสถานที่ที่มีความสนใจและสนับสนุนโครงการฝึกสอน
2. การคมนาคมสะดวกแก่การไปมาของนักศึกษา ในขณะไปปฏิบัติการสอนอยู่
3. มาตรฐานของสถานที่รับฝึกสอนอยู่ในระดับต้นอสมควร
4. มีครู-อาจารย์ที่มีความสามารถและความชำนาญพอที่จะเลือกให้เป็นครูพี่เลี้ยงได้
5. เป็นสถานที่ที่เป็นแบบอย่างที่ดี

หน้าที่และความรับผิดชอบของนักศึกษาฝึกสอน

หน้าที่ต่อโรงเรียนฝึกสอน

1. ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ เช่น การลงเวลาไป-กลับ การลาป่วย และลากิจธุระส่วนตัว แต่งกายให้เหมาะสมแบบอย่างครูที่ดี
2. ปฏิบัติตามระเบียบอื่น ๆ ที่ทางสถานที่ฝึกสอนวางเอาไว้
3. ปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทน
4. ต้องเข้าใจความมุ่งหมายและนโยบายของสถานที่ฝึกสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ศึกษาให้เข้าใจถึงระเบียบกฎข้อบังคับของสถานที่ฝึกสอน
6. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานที่ฝึกสอน
7. สอนและปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนสุดความสามารถ
8. สนทนากับอาจารย์ทุกคนเท่าที่มีโอกาส เพื่อเรียนรู้สิ่งที่มีประโยชน์จากท่านเหล่านั้น
9. สอรับสถานที่ใหม่ เหมือนกันของแต่ละสถานที่ที่ไปฝึกสอน
10. จงทำตนเองให้เป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ท่านอื่น ๆ โดยเฉพาะอาจารย์พี่เลี้ยง
11. ปฏิบัติตามระเบียบประเพณีของห้องฝึกครู และระวังนิสัยเพลอเรอของนักศึกษาเอง

หน้าที่เกี่ยวกับการสอน

1. สอนในชั้นที่ได้รับมอบหมายตามตารางสอนและวิชาที่กำหนดไว้
2. เตรียมการสอนก่อนเข้าสอนทุกครั้ง
3. สอนแทนในชั้นที่ครูขาดตามคำสั่ง
4. ติดตามคุณภาพการสอนของตนเองอยู่เสมอด้วยการสังเกต การทดสอบ และอื่น ๆ
5. สำนวจความก้าวหน้าของตนเองอยู่เสมอว่า ในช่วงระยะเวลาหนึ่งมีอะไรเปลี่ยนแปลงไปบ้าง
6. จัดหาสื่อการเรียนการสอนมาประกอบการสอนเท่าที่เหมาะสม
7. ตรวจงานที่มอบให้ผู้เรียนทำทุกครั้งด้วยความละเอียดรอบคอบ
8. สร้างบรรยากาศของชั้นเรียนให้อบอุ่นเป็นกันเอง
9. ทำตัวให้อยู่ในบรรยากาศของการสอนนั้น ๆ อย่างจริงจัง
10. เลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน
11. การสอนจะต้องพูดให้นักเรียนที่นั่งหลังสุดได้ยินทุกคำพูด
12. อธิบายรวดเร็วเกินไป เพราะผู้เรียนมีความรู้ในช่วงที่สอนน้อยกว่านักศึกษา
13. ทำบันทึกการสอนก่อนเข้าสอน 1 สัปดาห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่ต่อครูพี่เลี้ยง

1. ปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำชี้แจงของครูพี่เลี้ยง
2. ปรึกษาครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการสอน การปกครอง เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น
3. ช่วยครูพี่เลี้ยงเตรียมเอกสารประกอบการสอน
4. ช่วยทำสื่อการเรียนการสอน
5. ช่วยตรวจการบ้าน
6. ช่วยครูพี่เลี้ยงทำงานอื่น ๆ ที่เห็นสมควร

หน้าที่ต่ออาจารย์ในเทศก์

1. ปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำ
2. เสนอโครงการที่ทำและผลงานที่ทำได้แล้วให้อาจารย์ในเทศก์ทราบ
3. ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
4. ส่งบันทึกการสอนให้ตรวจ

หน้าที่อื่น ๆ

1. ให้ความร่วมมือกับสถานที่ฝึกสอน เกี่ยวกับงานพิเศษ เช่น กีฬา ดนตรี และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทางสถานที่ฝึกสอนจัดขึ้น
2. ทำงานหรือกิจกรรมที่จำเป็นในวันหยุด ซึ่งผู้บริหารขอความร่วมมือ
3. ทำบัญชีเรียกชื่อ ทะเบียนนักเรียน ระเบียบสนสสมและงานธุรการต่าง ๆ
4. พยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคณะครูของสถานที่ฝึกสอน

สิ่งที่นักศึกษาฝึกสอนควรปฏิบัติ

1. มีความสนใจในตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง
2. มีปฏิภาณและความสามารถในการตัดสินใจ
3. มีความสามารถในการปรับปรุงการเรียนการสอนและแก้ปัญหาได้อย่างฉลาด
4. สนใจซักถามปัญหาต่าง ๆ
5. ช่วยดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาดของห้องเรียน ผู้เรียนและสถานที่ฝึกสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. วางตัวให้เหมาะสมและมีความตั้งใจในการสอน
7. นพอใจและเต็มใจที่จะอยู่ในระเบียบแบบแผนที่ดีของสถานฝึกสอนและชุมชน
8. มีความประพฤติเรียบร้อย
9. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานที่ฝึกสอน
10. รู้จักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
11. รู้จักเลือกทำและใช้อุปกรณ์การสอน
12. มีความสุขุมเยือกเย็น
13. ไม่นินทา หรือเปิดเผยเรื่องราวต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นไม่สมควร
14. ทำบันทึกการสอนอย่างดีก่อนที่จะทำการสอนทุกครั้ง
15. รู้จักรับผิดชอบงานในหน้าที่รับผิดชอบของตน
16. เป็นผู้มีเมตตา กรุณาต่อผู้เรียนและผู้อื่น
17. มีความสามารถในการปกครองชั้นเรียน
18. รู้จักสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กอยู่ตลอดเวลา

การปฏิบัติก่อนการสอนสิ้นสุด

1. ก่อนการสอนจะสิ้นสุดลง นักเรียนจะต้องได้สอนบทเรียนต่าง ๆ จนจบบริบูรณ์ตามแผนการสอน ระยะเวลาที่ได้วางเอาไว้
2. ตรวจการบ้านหรืองานอื่น ๆ ที่ให้เด็กทำให้เสร็จเรียบร้อยและมอบหมายคืนให้เรียบร้อย
3. อุปกรณ์ทุกชิ้น หนังสือทุกเล่มที่นักศึกษาขอยืมมาใช้ในระหว่างการสอนต้องส่งคืนและเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย
4. ก่อนออกจากสถานที่ฝึกสอน ควรลาผู้บริหาร รองผู้บริหาร หัวหน้าหมวด ครูประจำชั้น ครูพี่เลี้ยง ครูอื่น ๆ และผู้เรียน ตามมารยาทที่ดีเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมอาชีพ

การสร้างความสัมพันธ์ในระหว่างการฝึกสอน

การสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริหารโรงเรียน

1. รายงานตัวต่อผู้บริหาร ตามระเบียบในวันเริ่มต้นการสอน
2. ปรัชญาหรือในเรื่องกิจกรรมของสถานที่ฝึกสอน
3. ก่อนการฝึกสอนสิ้นสุด ควรจะเรียนให้ผู้บริหารทราบ เพื่อจะได้ทราบจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือกับครูในสถานที่ฝึกสอน เพื่อมอบหมายงานให้ครูประจำการต่อไป
4. ควรทำความเคารพทุกเข้าที่นับกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสร้างความสัมพันธ์กับครูพี่เลี้ยง

1. ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ เช่นการปกครองชั้น การสอน งานของผู้เรียน
2. ส่งบันทึกการสอน ขอคำแนะนำ
3. รายงานพฤติกรรมของนักเรียนบางคนให้ทราบ
4. วางแผนการสอนร่วมกันในบางโอกาส
5. ร่วมกันวางแผนกิจกรรมบางอย่าง
6. ร่วมกันวางแผนในการวัดผลการเรียนของผู้เรียน
7. สอบถามถึงผลการสอนของตน พร้อมทั้งขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข
8. หาโอกาสสนทนาปราศรัยในเรื่องทั่ว ๆ ไปที่ไม่ใช่วิชาการ
9. ช่วยทำงานอื่น ๆ เท่าที่โอกาสจะอำนวย

การสร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์นิเทศก์

1. ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ในด้านวิชาการและวิธีการสอน
2. วางแผนการสอนร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ในบางวิชา
3. ประชุมร่วมกับอาจารย์นิเทศก์เพื่อแก้ปัญหา
4. สอบถามถึงผลการสอนของตน พร้อมทั้งขอคำแนะนำ
5. สนทนาปราศรัยกับอาจารย์นิเทศก์ในโอกาสอันสมควร

การสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียน

1. นพยายามทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อใจ ความรัก และความนับถือในตัวนักศึกษา เสมือนครุคนหนึ่งในสถานที่ฝึกสอน
2. ทำตัวให้ผู้เรียนเห็นความสามารถในการเป็นผู้นำ
3. สังเกตความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. วางตัวให้เป็นที่รักใคร่ของนักเรียน
5. ไม่มีอคติในการลงโทษเด็ก ต่ำหนิเด็ก
6. มีน้ำใจของความเป็นครู มีความโอบอ้อมอารีต่อผู้เรียน
7. ทำตัวเป็นกันเองกับผู้เรียนและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งเตรียมการสอนล่วงหน้าเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความศรัทธาในตัวครู อย่างไรก็ตามเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหมายของครู-อาจารย์

คำว่า "ครู" มีความหมายลึกซึ้งและกว้างขวางหากที่จะสรุปให้มีความหมายตายตัว อย่างใดอย่างหนึ่งจึงมีผู้ให้ความหมายของครูไว้หลายท่าน เช่น ท่านนุทททาสภิกขุ ได้ให้ความหมายของคำว่า "ครู" ไว้ว่า คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในด้านจิต หรือในด้านวิญญาณ จึงเป็นผู้ยกสถานะทางวิญญาณของโลก โลกจึงต้องยกย่องบูชาครู ครูจึงต้องเป็นผู้เสียสละ ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน (ไกรนุช ศิริกุล, 2531 : 1) และท่านนุทททาสภิกขุ กล่าวไว้อีกว่า ครูควรเป็นผู้ควรเคารน หรือมีความหนักที่เป็นหนักอยู่เหนือศรีษะเป็นเจ้าของเหนือศรีษะทุกคน แต่ปัจจุบัน ครู หมายถึงผู้ประกอบวิชาชีพอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่สอนคน และมักจะใช้กับผู้สอนต่ำกว่าวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย หรืออุดมศึกษา

(สนต์ ชุ่มจิต, 2531 : 8)

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 อธิบายว่า อาจารย์ คือ ผู้สั่งสอนวิชา ความรู้ คำที่ใช้เรียกนำหน้าชื่อบุคคลเพื่อแสดงความยกย่องว่า มีความรู้ในทางใดทางหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525 : 915)

สำหรับพระโสภณคณະภรณ์ ได้อธิบายความหมายของ "ครู" โดยอาศัยรูปศัพท์ที่ใช้ในพุทธศาสนา หมายความว่าครูเช่นกัน มี ๕ คำ คือ

1. สัตถา แปลว่า นายกองเกวียน เป็นคำสำคัญที่ใช้แทนศาสนาหมายถึง พระนุททเจ้า ซึ่งเป็นผู้นำกองเกวียนให้ประสบสวัสดิ เป็นลักษณะผู้นำและเป็นผู้สั่งสอนมวลมนุษย์ให้พ้นความทุกข์ คนที่ประกอบอาชีพครูต้องเป็นผู้นำทั้งความรู้และความประพฤติในขณะเดียวกัน
2. อุปัชฌาย์ แปลว่า ผู้ตรวจสอบความประพฤติ คือ การพิจารณาถึงสิ่งที่ควรส่งเสริมและควรแก้ไขปรับปรุงในตัว ในงานที่รับผิดชอบ หมายถึง เป็นครูทางวิญญาณนั่นเอง
3. ครู แปลว่า หนัก เอาใจใส่ เฉพาะคำว่าหนัก มีความหมาย 2 อย่างคือ หนักวิชาการกับหนักความประพฤติ ไม่โกรธง่าย มีใจหนักแน่นจนกลายเป็นผู้ควรแก่การเคารน ส่วนการเอาใจใส่ต่อศิษย์เสมือนลูกของตน โบราณจึงเรียกผู้ศึกษาเล่าเรียน ทั้งในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบว่า ลูกศิษย์
4. คีระ แปลว่า กล่าว หรือ เปล่ง คือ การอบรมสั่งสอน ครูเป็นผู้นำหน้าที่ให้ความรู้ อบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดี ไม่ชักนำศิษย์ให้หลงชั่ว
5. คร แปลว่า เชิดชู จากความไม่รู้เป็นรู้ จากพฤติกรรมบกพร่องให้ดีขึ้น เรือช ๗ (ลัดดา เสนาวงษ์, 2532 : 31)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนคำว่า "อาจารย์" มาจากภาษาบาลีสันสกฤตว่า "อาจารย์, อาจารย์" เดิมใช้เรียกผู้สอนที่เป็นพระภิกษุสงฆ์ ที่เป็นหัวหน้าระ หรือทำหน้าที่สอนนักเรียน หรือเปรียญธรรม ความหมายดั้งเดิมหมายถึง ผู้ฝึกมารยาท หรือเป็นผู้ควบคุมให้อู่ในระเบียบวินัย เป็นผู้ดูแลรักษากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ความหมายในปัจจุบันคือ ผู้สั่งสอนวิชาความรู้และอบรมความประพฤติของศิษย์ เป็นผู้ที่มีความเอื้ออาทรแก่ศิษย์ และศิษย์ประพฤติด้วยความเอื้อเฟื้อและเป็นผู้ที่สถานภาพสูงกว่า "ครู" แต่ต่ำกว่าผู้ที่มิตำแหน่งทางวิชาการ และมักใช้กับผู้สอนในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย (ยงค์ ชุ่มจิต, 2531 : 12-13)

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้เหตุและผลมากมายเกี่ยวกับความหมายของ "ครู" เช่น ครู คือ ปุชนัยบุคคล คือ เป็นครูด้วยวิญญาณ เมตตาและหวังใจ ครูมีทั้งความเป็นครูและความประพฤติส่วนตัว เป็นที่ยกย่องนับถือ จึงเป็นบุคคลที่ควรเคารพและเทิดทูน มีภาษาว่าปุชนัยบุคคลของสังคม และครู คือแม่พิมพ์ของชาติ หมายถึง การเป็นต้นแบบที่ดีของศิษย์ ที่จะเอาเยี่ยงอย่าง ครูต้องฝึกฝนให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น เน้นจริยนิสัย และมีทักษะการอยู่ร่วมกันอย่างประชาธิปไตย (ลัดดา เสนาวงษ์, อ้างใน ยงค์ ชุ่มจิต, 2531:32-33)

ลักษณะของครูที่ดี

ลักษณะของครูที่ดีตามที่คณะของบุคคลต่าง ๆ เช่น พระราชันนทมนี (ปัญญา นันทภิกษุ) ซึ่งเป็นพระภิกษุที่มีบทบาทสำคัญในการอบรมสั่งสอนประชาชนทั่วไป ได้ให้คติเตือนใจแก่ผู้ประกอบอาชีพครู โดยได้นำคำสอนของพระพุทธองค์ มาอธิบายถึงคุณธรรมของครู 7 ประการ คือ

1. ปิยะหรือปิโย คือการทำตนให้เป็นคนที่น่ารักของศิษย์ การที่จะทำตนให้เป็นคนน่ารักจะต้อง

- มีเมตตา รักเด็กมากกว่ารักตน
- มีหน้าตาซิ้มแย้ม แจ่มใส
- ให้ความสนิทสนมแก่ศิษย์
- พูดจาอ่อนหวานสมานใจ
- เอาใจใส่อบรมสั่งสอนให้ศิษย์มีความรู้
- เป็นเพื่อนเด็กในสนามกีฬา เป็นครูในห้องเรียน
- เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เมื่อเด็กเป็นทุกข์ คอยปลอบโยนให้กำลังใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ครู คือ การเป็นคนหนักแน่น เป็นครูจริง ๆ ทำตนให้เป็นแบบอย่างในทางสร้างสรรค์ มีใจสงบ มีเหตุผล ไม่ใจร้อน ไม่เป็นคนเจ้าอารมณ์ เป็นหนักแน่นประคองหิน เป็นคนเสมอต้นเสมอปลายทุกกรณี

3. กาวนี้โฮ คือ เป็นผู้อบรมคนให้เจริญ สนใจในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เป็นคนสายตาสาว มองการณ์ไกล เปิดใจรับความรู้ความเข้าใจอยู่เสมอไม่ลำหลังใคร เป็นครูเวลาสอนเด็ก เป็นนักเรียนเมื่อมีเวลาว่าง เป็นนักสากลนียม กือศาสนาเป็นหลักใจอฮา เป็นคนมีความเป็นผิด เชื่อกฎแห่งกรรมว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มีการควบคุมกาย วาจา ด้วยศีล ควบคุมจิตด้วยสมาธิ ควบคุมความเห็นด้วยปัญญา จึงจะเอาตัวรอดปลอดภัย

4. วัตตา คือ เป็นคนเคารพมีระเบียบแผน เป็นคนมีระเบียบในการแต่งกาย มีระเบียบตั้งแต่หัวถึงเท้า หมต้องแต่งให้เรียบร้อย ให้เด็กเห็นว่า ครู เป็นผู้มีระเบียบแบบแผน ช่วยกันทำความสะอาดโรงเรียน

5. วรนักขโม คือ เป็นผู้มีความอดทนต่อสิ่งที่ไม่กระทบ ปกติเด็กย่อมมีความซุกซนตามธรรมชาติ น่ารำคาญ ครูจ้กรำคาญไม่ได้ ซอบใจไม่ซอบใจก็ตั้งทำทั้งนั้น จึงต้องอดทนเป็นพิเศษ

6. คัมภีร์กถิงกัตตา คือ การเป็นผู้เข้าใจหลักการสอน วิชาอะไรควรสอนอย่างไร เด็กจึงจะเข้าใจ ของยากจะต้องทำให้ง่าย ของลึกลับต้องทำให้ตื้น ของไม่เห็นต้องทำให้เห็นแจ่มแจ้ง สอนตั้งแต่สิ่งที่รู้ไปหาสิ่งที่ไม่รู้ ง่ายไปหายาก ต่ำไปหาสูง เป็นต้น

7. โนถัญฐาเน นโหชะเย คือ การไม่ชักนำศิษย์ไปที่ต่ำทราม สิ่งใดเป็นสิ่งต่ำทรามทางใจ ไม่ควรชักนำไปทางนั้น ครูไม่ควรประณตสิ่งต่ำทรามให้เด็กเห็น ครูควรหลักเล็สงอบาสมุขทั้งปวง (สนต์ ชุมจิต, 2534 : 64-65)

เทน การะเกด (อ้างใน สนต์ ชุมจิต, 2531 : 67) ได้สรุปผลการค้นคว้าว่า ครู ที่ดีต้องมีลักษณะส่วนตัวและปฏิบัติดังนี้

1. มีบุคลิกภาพดี
2. มีศรัทธาในการสั่งสอน อบรมศิษย์
3. กระตือรือร้นในการทำงาน
4. เชื่อมั่นในคุณค่าของงาน
5. ดำรงตนอยู่เสมอทุกด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 6. ส่ง ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอทุกด้าน ภาษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. รอบรู้วิธีการทำงาน
8. ศึกษาหาความชำนาญรอบด้าน
9. เป็นผู้นำที่ดี
10. มีจริยธรรมสูง
11. น้อมรับคำแนะนำ และไม่หาความข้ออยู่เสมอ
12. สนใจการวัดผลและประเมินผลงานของตนเองอยู่เสมอ
13. น้อมที่จะรับแนวความคิดใหม่ ๆ มาใช้
14. ศึกษาเด็กให้เข้าใจลึกซึ้ง
15. ใช้จิตวิทยาในการสอน
16. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่องานอาชีพ

ส่วนลักษณะของครูที่ดีของบุญถิ่น อัตถากร(อ้างใน ฮนต์ ชุมจิต, 2531: 68)

ได้กล่าวถึงการผลิตครูไว้ว่า ต้องมุ่งผลิตครูที่อย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. ครูควรเป็นผู้มีความรู้ดี มีทั้งความรู้เนื้อหาวิชา และจะต้องสร้างเสริมเพิ่ม
หนุนอยู่เสมอ
2. ครูควรมีความสามารถ มีกวีวิธีการสอน สามารถถ่ายทอดความรู้และวิถี
ทางแห่งปัญญาและอบรมแนะนำเด็กไปสู่หนทางอันดีงาม
3. ครูควรเป็นผู้ที่เปี่ยมด้วยคุณธรรมและวัฒนธรรม

การดำเนินการจัดส่งนักศึกษาออกทำการฝึกสอนของคณะกรรมการสุสตรัฐอุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

1. นักศึกษาที่จะออกทำการฝึกสอนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ ที่จะออก
ทำการฝึกสอน ให้ติดต่อกับสถานศึกษาที่จะออกทำการฝึกสอนแล้วนำรายละเอียดมาแจ้งต่อผู้รับ
ผิดชอบส่วนนี้โดยตรง พร้อมทั้งระบุชื่อสถานศึกษาที่จะออกไปทำการฝึกสอน ผ่านความเห็น
ชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อคณะกรรมการพัฒนาการศึกษา
2. คณะกรรมการจัดการฝึกสอน จะประชุมพิจารณาเลือกสถานที่ฝึกสอนที่มี
คุณลักษณะเหมาะสมที่จะส่งนักศึกษาออกไปฝึกสอน
3. คณะกรรมการจัดการฝึกสอนดำเนินการติดต่อกับสถานศึกษาที่จะส่งนักศึกษา

เอกสาร **ออกใบฝึกสอน** ที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. คณะกรรมการจัดการฝึกสอนจัดประชุมนิเทศแก่นักศึกษาฝึกสอน
5. คณะกรรมการจัดการฝึกสอน จัดส่งนักศึกษาฝึกสอนไปรายงานตัวต่อผู้บริหารสถานศึกษาและรับทราบรายละเอียดต่าง ๆ ที่จะต้องรับผิดชอบก่อนลงมือฝึกสอน เพื่อให้เกิดผลดีในการฝึกสอน
6. คณะกรรมการจัดการฝึกสอน จะจัดให้มีการสัมมนาหลังจากทำการสอนไปได้ 1 สัปดาห์ โดยจะทำการสัมมนาเดือนละ 1 ครั้งตลอดภาคเรียน

การประเมินของการฝึกสอน

การฝึกสอนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ คือ

1. การฝึกสอนมีค่าเท่ากับ 6 หน่วยกิต
2. การสัมมนาการฝึกสอน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

การประเมินผลเป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยกาควบคุมผลการศึกษาระดับบัณฑิตของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บุคลิกภาพของครูเกษตรที่

บุคลิกภาพ (PERSONALITY) ของครูเกษตร หมายถึง ทุกสิ่งที่ครูเกษตรแสดงออกมาได้แก่ การแต่งกายที่สะอาดเหมาะสม ถูกกาลเทศะ กิริยามารยาท การวางตัวขณะสอน แสดงถึงความเป็นผู้รู้เจริญแล้ว มีความเชื่อมั่นในตนเอง ใช้สายตาดูได้อย่างทั่วถึง มีความกระตือรือร้นในการสอน การพูดชัดถ้อยชัดคำ มีการเน้นหนักเบา ไม่เคັนเสียง และเสียงไม่ห้วนหรือฮึดขาด มีการเว้นจังหวะวรรคตอนได้ถูกต้อง และเสียงได้ยินชัดแจนทั่วถึง มีลักษณะแจ่มใส มีความสุติธรรม มีความจริงใจห่วงใยในตัวศิษย์เป็นต้น (รมณีย์, 2531 :74) รมณีย์ อภาภิรม. (2531 : 75-78) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของครูเกษตรที่ควรมีไว้ดังนี้

1. คุณสมบัติของครูเกษตรด้านความรู้ วิชาชั้นเกษตร ควรมีความสามารถต่อไปนี้
 - 1.1 มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
 - 1.2 ศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ สามารถแสดงความคิดได้อย่างกว้างขวาง และมี

เหตุผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานวิจัยหรืองานโครงการ
- 1.4 มีประสบการณ์ในฟาร์ม
- 1.5 มีความสามารถเป็นที่ปรึกษาของชุมชน
2. มีความสามารถในด้านการสอน หรือถ่ายทอดความรู้ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 มีความรักและทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู
 - 2.2 มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องการสอนวิชาเกษตร
 - 2.3 มีความสามารถในเรื่องการเตรียมการสอนได้เป็นอย่างดี
 - 2.4 สามารถเลือกเทคนิคและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน และเวลา
 - 2.5 สามารถเลือกอุปกรณ์ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้เร็วขึ้น
 - 2.6 สามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำ
 - 2.7 สามารถวัดและประเมินการเรียนการสอนได้เหมาะสม
 - 2.8 มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อความหมายได้ถูกต้องและชัดเจน
 - 2.9 มีความสามารถนำหลักจิตวิทยาของการสอนมาใช้ได้อย่างถูกต้อง
3. คุณสมบัติอื่น ที่จะช่วยให้ครูเกษตร ประสบความสำเร็จในการสอน คือ
 - 3.1 มีความรับผิดชอบ
 - 3.2 มีจรรยาบรรณ
 - มีอุดมการณ์ของความเป็นครู
 - มีเอกลักษณ์ของครู
 - มีมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู
 - 3.3 มีคุณธรรม
 - 3.4 มีความเสียสละและอดทน
 - 3.5 มีสุขภาพร่างกายและจิตใจแข็งแรง
 - 3.6 มีคุณภาพ
 - 3.7 มีความสามารถในการแก้ปัญหาการสอน
 - 3.8 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอน ของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้มีผู้วิจัยบ้างแล้ว ดังนี้

1. ชงสุทธ กราน์พงษ์ (2535 : 36) ทำการศึกษาปัญหาในการฝึกสอนของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ในปีการศึกษา 2525 พบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

ปัญหาที่นักศึกษาได้รับ

1. ขาดแหล่งวิทยากรและเอกสารประกอบการสอน
2. วิชาที่สอนไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา
3. ขาดความรู้ทางด้านวิชาชีพ
4. ไม่ทราบวิชาที่จะสอนล่วงหน้า
5. ในขณะที่ฝึกสอนต้องเรียนควบคู่ไปด้วย ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน
6. สถานที่ฝึกสอนไม่ตรงกับเป้าหมายของหลักสูตร
7. นโยบายของคณะไม่สอดคล้องกับสถานที่ฝึกสอน ทำให้เกิดปัญหาในการสอน และปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง

ปัญหาที่อาจารย์เลี้ยงได้รับ

1. การส่งนักศึกษาไปฝึกสอน 2 วันต่อสัปดาห์ ทำให้การติดต่อหรือให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาฝึกสอนไม่ได้ผลเต็มที่ในกรณีที่เกิดปัญหาต้องปรึกษาอย่างเร่งด่วน ต้องรอไปอีก 1 สัปดาห์ จึงจะได้มีโอกาสปรึกษา ทำให้ปฏิบัติงานไม่สะดวก

2. ภาระที่ต้องรับผิดชอบ นอกเหนือจากการสอนมาก จึงทำให้ไม่มีเวลาเข้าสังเกตการสอนและให้คำแนะนำนักศึกษา

2. บุญส่ง กุลโมทย์ (2529 : 100) ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า

นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนส่วนรวมดี ยกเว้น การค้นพบและการแก้ปัญหาที่เกิดจากการสอน นักศึกษายังมีความสามารถน้อย และในเรื่องการปฏิบัติจริงตลอดระยะเวลาการฝึกสอน นักศึกษาได้มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. วาณี เลียมศรีทอง (2529 : 123-124)

การดำเนินงานนิเทศก์การฝึกสอนในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การศึกษาเฉพาะกรณี พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานนิเทศก์การฝึกสอน ที่สำคัญ ได้แก่

1. อาจารย์นิเทศก์ไม่มีเวลาเพียงพอ สำหรับนิเทศก์นักศึกษาฝึกสอนโรงเรียน อยู่ห่างไกลคณะและเวลาสำหรับการปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่เลี้ยงมีน้อย

2. อาจารย์ที่เลี้ยงมีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย จุดมุ่งหมายในการดำเนินงานนิเทศก์ฝึกสอนไม่ชัดเจน

3. นักศึกษาฝึกสอน มีปัญหาการปรับตัวในระยะแรกของการฝึกสอน

4. ผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพชั้น มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศก์ คือ คณะดำเนินงานไม่มีนโยบายที่ชัดเจน ภาระงานของอาจารย์นิเทศก์มีมากเกินไป ควบคุมการปฏิบัติได้ยาก การจัดงานพาหนะไม่เพียงพอกับความต้องการของอาจารย์นิเทศก์และการแจ้งข่าวสารล่าช้า ไม่ทันเหตุการณ์

4. เจริญ งามชัด(2529 : 555) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัญหาในการจัดประสบการณ์วิชาชีพชั้นครู สำหรับนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ในวิทยาลัยครู พบว่า ปัญหาทั่วไปในการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพชั้นครู ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์นิเทศก์ ไม่สามารถติดตามดูแลนักศึกษา ที่ออกไปฝึกสอนได้อย่างเพียงพอ ขาดแคลนอาจารย์นิเทศก์ที่มีความสนใจ การประสานงานภายใน และภายนอกไม่คล่องการจัดอบรมอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนไม่เพียงพอ งบประมาณสนับสนุนโครงการไม่เพียงพอและปัญหานักศึกษาไม่ได้รับการเอาใจใส่ช่วยเหลือจากอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน

5. ฉลอง สุนทรนนท์ (2529 : 468-469) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพชั้น วิชาศิลปศึกษา ของนักศึกษาประสบการณ์วิชาชีพชั้น อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ที่เลี้ยง ในวิทยาลัยครู พบว่า

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพชั้นทั้งในวิทยาลัยครูส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ประสบปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพชั้นคือความสามารถในการจำชื่อนักเรียนทุกคน ความตรงต่อเวลาในการนิเทศก์ของอาจารย์นิเทศก์ ความเพียงพอของเครื่องมือทางด้านวัสดุอุปกรณ์ มาช่วยสอน ความเหมาะสมของสถานที่ของศิลปศึกษา สถานที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปศึกษา

อาจารย์ผู้เลี้ยงเห็นว่า นักศึกษาประสบปัญหา คือ ความรู้ความเข้าใจในการทำบันทึกการสอนและการวางแผนการสอน สรุปปัญหาต่าง ๆ คือ ปัญหาด้านการเรียนการสอน ด้านอุปกรณ์และสถานที่ ด้านตัวนักเรียน ด้านโรงเรียนที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านอาจารย์นิเทศก์ และด้านการปกครองชั้นเรียน

6. ศศิธร สระทองคำ (2531 : 62) ทำการศึกษาคุณสมบัติของนิสิตฝึกสอน สาขาศึกษาศาสตร์-เกษตร ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้เลี้ยงพบว่า

ครู อาจารย์ผู้เลี้ยงมีความคิดเห็นว่า นิสิตฝึกสอนสาขาศึกษาศาสตร์-เกษตร ยังขาดประสบการณ์อาชีพครูเกษตรอยู่มาก บางคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสมกับการเป็นครูและไม่สละเวลาออกราชการให้กับสถานศึกษาอย่างเนื่อง รวมทั้งยังไม่มี ความตั้งใจจริงที่จะฝึกสอน

7. ละเอียด มีแก้ว (2533 : 100) ทำการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้เลี้ยงต่อการฝึกสอนของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง พบว่า

นักศึกษาที่ทำการฝึกสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรมีการปรับปรุงในเรื่อง ต่อไปนี้

1. ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับความเป็นครู
2. มีความเคารนให้เกียรติอาจารย์ผู้เลี้ยง
3. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

(กองวางแผนงานวิจัยสถาบัน. 2524:บทคัดย่อ)

บทที่ 3

วิธำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม ที่ออกฝึกสอนในปีการศึกษา 2538 มีจำนวนทั้งหมด 59 คน ได้แก่ นักศึกษา
สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช 18 คน และสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ 41คน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม
ที่ใช้มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แบบสอบถามชนิดปลายเปิด
2. แบบสอบถามชนิดปลายปิด

มีทั้งหมด 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
เป็นแบบปลายเปิด เช่น เพศ อายุ สถานที่ฝึกสอน ภูมิภาค วิช่ำที่สอน เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา และอุปสรรค
ในการฝึกสอน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- ก. ด้านอาจารย์เฉลียง และการจัดการเรียนการสอน 25 ข้อ
- ข. ด้านอาจารย์เทศก์ 4 ข้อ
- ค. ด้านอื่น ๆ ที่อาจก่อให้เกิดปัญหา 8 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะสำหรับภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
ในการปรับปรุงการจัดการศึกษา และในการผลิตครู เป็นคำถามแบบปลายเปิด

3.3.2 การสร้างแบบสอบถามมีวิธีการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม
2. ด้ความหมายของตัวแปร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เขียนข้อความจากวัตถุประสงค์
4. เรียงลำดับข้อความ
5. เขียนแบบสอบถามและทำการทดสอบ

3.3 วิธีดำเนินการส่งแบบสอบถามและเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถามที่ส่งมีจำนวน 59 ชุด ได้รับคืน 59 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

สาขาวิชาที่เรียน	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่ได้รับคืน	ร้อยละ
สาขาเทคโนโลยีการผลิตนี้ซ	18	18	30.51
สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	41	41	49.49
รวม	59	59	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมได้แล้ว นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้แต่ละรายการมาเข้าตารางดิบ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

4.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้มาแจกแจงความถี่

4.1.2 นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

เมื่อ X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น ๆ

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

4.2 ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 แสดงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 59 คน

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ อาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. เพศ						
- ชาย	31	52.54	6	10.17	37	62.72
- หญิง	19	32.20	3	5.09	22	37.28
2. อายุ (ปี)						
- 20-25	48	81.36	9	15.25	57	96.61
- 26-30	2	3.39			2	3.39
3. สถานที่ฝึกสอน	50	84.75	9	15.25	59	100.00
4. ระดับที่สอน						
- ม.ต้น	38	64.42			38	64.42
- ม.ปลาย	7	11.86			7	11.86
- ม.ต้น และ ม.ปลาย	5	8.48			5	8.48
- ปวช.			3	5.08	3	5.08
- ปวส.			3	5.08	3	5.08
- ปวช. และ ปวส.			3	5.08	3	5.08

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ อาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
5. จำนวนคาบที่สอน (ต่อสัปดาห์)						
- 1-4 คาบ	14	23.73	3	5.08	17	28.81
- 5-8 คาบ	24	40.69	3	5.08	27	45.77
6. สาขาวิชาที่ศึกษาอยู่						
- สาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช	15	25.42	3	5.09	18	30.51
- สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์	35	59.32	6	10.17	41	69.49
7. ภูมิลำเนาของนักศึกษา						
- ภาคใต้	20	33.90	1	1.70	21	35.60
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	16	27.12	1	1.70	17	28.82
- ภาคกลาง	7	11.86	5	8.48	12	20.34
- ภาคเหนือ	7	11.86	2	3.38	9	15.48

จากการศึกษาตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาที่ฝึกสอนในปีการศึกษา 2538 จำนวน 59 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.72 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 52.54 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 10.17 เนศหญิงร้อยละ 37.28 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 32.20 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 5.09 มีอายุอยู่ระหว่าง 20-25 ปี ร้อยละ 96.61 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 81.32 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 15.36 มีอายุอยู่ระหว่าง 26-30 ปี ร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.39 ซึ่งมีสอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามสถานที่ฝึกสอน ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 84.75 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 15.25 ส่วนใหญ่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 64.42 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 11.86 สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 7.48 สอนระดับ ปวช., ปวส. และสอนทั้งระดับ ปวช. และ ปวส มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 5.08 จำแนกตามคาบเรียนที่สอนต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่สอนอยู่ระหว่าง 5-8 คาบ ร้อยละ 45.77 สอนในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 40.69 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 5.08 สอนอยู่ระหว่าง 1-4 คาบ ร้อยละ 28.81 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 23.73 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 5.08 สอนอยู่ระหว่าง 9-12 คาบ ร้อยละ 25.42 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 20.34 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 5.08 จำแนกตามสาขาที่ศึกษาอยู่ส่วนใหญ่เรียนสาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ร้อยละ 69.49 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 59.32 ระดับอาชีวศึกษา 10.17 สาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช ร้อยละ 30.51 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 25.42 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 5.09 จำแนกตามภูมิภาคส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ ร้อยละ 35.60 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 33.90 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 1.70 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 28.82 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 27.12 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 1.70 ภาคกลาง ร้อยละ 20.34 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 11.86 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 8.48 ภาคเหนือ ร้อยละ 15.24 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 11.86 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 33.83

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงการจำแนกวิชาที่สอน

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา	ระดับ อาชีวศึกษา	รวม
	จำนวน	จำนวนความถี่	
-งานเกษตรพื้นฐาน	27		27
-โครงการเกษตร	13		13
-การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	9		9
-การเลี้ยงปลาสวยงาม	7	1	8
-การปลูกพืชผัก	7		7
-การจัดสวน	4	1	5
-การผลิตกล้าไม้	4		4
-การเลี้ยงไก่	3	1	4
-ปฏิบัติงานเกษตร		3	3
-การเพาะเห็ด	3		3
-พืชสมุนไพร	2		2
-หลักพืชไร่		2	2
-ดินเบื้องต้น		1	1
-การปลูกสร้างสวนป่า		1	1
-การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง		1	1
-การเลี้ยงสัตว์เล็ก		1	1
-การปรับปรุงพันธุ์สัตว์		1	1
-การผลิตสุกร		1	1
-การผลิตกระต่าย		1	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา	ระดับ อาชีวศึกษา	รวม
	จำนวนความถี่	จำนวนความถี่	
- นิสิตส่วนเฉพาะ		1	1
- ไม้ผลเศรษฐกิจ	1		1

จากการศึกษาตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาที่สอนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จะได้สอนวิชา
งานเกษตรพื้นฐาน จำนวน 27 คน รองลงมาคือ วิศวกรรมเกษตร 13 คน ส่วนนักศึกษาที่สอน
อาชีวศึกษาส่วนใหญ่สอนวิชาปฏิบัติงานเกษตรจำนวน 3 คน รองลงมาคือ วิชาหลักพืชไร่
จำนวน 2 คน

ตอนที่ 2 สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอน

ตารางที่ 4 แสดงสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอนด้านอาจารย์ผู้
และการจัดการเรียนการสอน

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ อาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. จำนวนครั้งในการเข้าสังเกต การสอนของอาจารย์ผู้ - ไม่เคยเข้าสังเกตการสอน - เคยเข้าสังเกตการสอน						
1-4 ครั้ง	(19)		(6)			
5-8 ครั้ง	(15)					
9-12 ครั้ง	(2)		(3)			
13-16 ครั้ง	(1)					
ทุกครั้งที่สอน	(5)					
2. อาจารย์เข้าสังเกตการสอน						
- เมื่อการสอนเป็นภาคปฏิบัติ	15	25.42	4	6.78	19	32.20
- เข้าสังเกตพร้อมอาจารย์ นิเทศก์	20	33.90	5	8.48	25	42.37
- นักศึกษาขอให้เข้าสังเกต การสอน	2	3.39			2	3.39
- เข้าทุกครั้งที่สอน	5	8.48			5	8.48
- ไม่ค่อยได้สังเกตการสอน	8	13.56			8	13.56

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ อาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
3. ความเพียงพอของการเข้า สังเกตการสอน						
- มากเกินไป					3	5.08
ควรเข้าจำนวน 1-4 ครั้ง			1	1.70		
มากกว่า 5 ครั้ง	2	3.39				
- น้อยเกินไป					20	33.90
ควรเข้าจำนวน 5-10 ครั้ง	16	27.12	4	6.78		
เหมาะสมดีแล้ว	32	54.24	4	6.78	36	61.02
4. จำนวนวิชาที่ได้รับมอบหมาย ให้สอน						
- 1 วิชา	15	25.42	2	3.39	17	28.81
- 2 วิชา	26	44.07	6	10.17	32	54.24
- 3 วิชา	9	15.25	1	1.70	10	16.59
5. ความเพียงพอของจำนวนวิชา ที่สอน						
- มากเกินไป					8	13.56
ควรให้สอน 1 วิชา	2	3.39	2	3.39		
ควรให้สอน 2 วิชา	4	6.78				
- น้อยเกินไป					6	10.17
ควรให้สอน 2 วิชา	6	10.17				
เหมาะสมดีแล้ว	38	64.41	7	16.86	45	76.27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ อาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
6. จำนวนคาบที่เรียนที่สอนต่อสัปดาห์						
- สอน 1-4 คาบ/สัปดาห์	14	23.73	3	5.08	17	28.82
- สอน 5-8 คาบ/สัปดาห์	24	40.69	3	5.08	27	45.76
- สอน 9-12 คาบ/สัปดาห์	12	20.34	3	5.08	15	25.42
7. ความเพียงพอของจำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์						
- มากเกินไป ควรให้สอน 5-8 คาบ/สัปดาห์	7	11.86			7	11.86
- น้อยเกินไป ควรให้สอน 5-8 คาบ/สัปดาห์	3	5.08			3	5.08
ควรให้สอน 9-12 คาบ/สัปดาห์	4	6.78			4	6.78
- เหมาะสมดีแล้ว	36	61.03	9	15.25	45	76.28
8. ความเพียงพอของความรู้ทางวิชาชีพ เกษตร						
- เหมาะสมกับระดับที่สอน	48	81.36	6	10.17	54	91.53
- น้อยกว่าระดับที่สอน	2	3.39	3	5.0	5	8.47
- ความรู้ทางวิชาชีพเกษตร	(3)		(2)			
- เทคโนโลยีใหม่ ๆ	(4)		(1)			
- คานการปฏิบัติ	(2)		(2)			

(หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือความถี่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ อาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
9. ความเพียงพอของเวลาในการเขียน บันทึกการสอน						
- มีเวลามาก	4	6.78			4	6.78
เพราะ มีการสอนน้อย	(6)					
- มีเวลาน้อย	11	18.64	4	6.78	15	25.42
เพราะคาบสอนมีมาก	(6)		(3)			
เพราะมีงานรับผิดชอบมาก	(8)		(5)			
- มีเวลาเพียงพอ	35	59.32	5	8.48	40	67.80
10. วิชาในการเตรียมการสอน						
- เตรียมล่วงหน้าทั้งหมดเมื่อทราบ วิชาสอน	11	18.64	1	1.70	12	20.34
- เตรียมวันใดวันหนึ่งในรอบสัปดาห์	14	23.72	1	1.70	15	25.42
- เตรียมล่วงหน้าก่อนสอน 1 สัปดาห์	21	35.60	7	11.86	28	47.46
- ขึ้นอยู่กับความสะดวก	4	6.78			4	6.78
11. การตรวจบันทึกการสอนของอาจารย์ พิเศษ						
- ตรวจทุกครั้งที่ตั้ง	19	32.20	1	1.70	20	33.90
- ตรวจเป็นบางครั้ง	29	49.15	8	13.56	37	62.71
- ไม่เคยตรวจเลย	2	3.39			2	3.39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ อาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
12. การให้คำแนะนำในการเตรียมการสอน ของอาจารย์ผู้เลี้ยง						
- ให้คำแนะนำทุกครั้งไปปรึกษา	30	50.84	5	8.48	35	59.32
- ให้คำแนะนำเป็นบางครั้ง	20	39.90	2	3.39	22	37.29
- ไม่ค่อยมีโอกาสพบอาจารย์ผู้เลี้ยง			2	3.39	2	3.39
13. บทบาทของนักศึกษากับการเป็นครู						
- เหมาะสมดีแล้ว	39	66.11	7	11.86	46	77.97
- ไม่เหมาะสม	11	18.64	2	3.39	13	22.03
เพราะ วิชาดีและประสบการณ์น้อย	(8)		(2)			
เพราะ ไม่มีความถนัดในอาชีพครู	(5)		(2)			
14. บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน						
- อบอุนเป็นกันเอง	24	40.67	7	11.86	31	52.54
- ผู้สอนจริงจังอยู่ในเนื้อหาตลอดเวลา	2	3.39	1	1.70	3	5.09
- ผู้เรียนไม่ค่อยสนใจเรียน	24	40.67	1	1.70	25	42.37
15. จำนวนพื้นที่การเกษตรของสถานศึกษา						
- มากกว่า 1 ไร่	6	10.17	6	10.17	12	20.34
- 1-4 งาน	14	23.72	1	1.70	15	25.42
- 50-100 ตารางวา	3	5.09			3	5.09
- น้อยกว่า 50 ตารางวา	4	6.78			4	6.78
- ไม่มีพื้นที่ทางการเกษตร	24	40.67	1	1.70	25	42.37

(หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือความถี่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ อาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
16. การสอนภาคปฏิบัติในกรณีทบทวน ไม่เพียงพอ						
- ใช้สื่อการสอนแทนการปฏิบัติจริง	30	50.85	6	10.17	36	61.02
- ประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์	17	28.80	1	1.70	18	30.50
- นำผู้เรียนไปดูงานนอกสถานที่	3	5.09	2	3.39	5	8.48
ข. สาเหตุของปัญหาที่มาจากอาจารย์ นิเทศก์						
17. จำนวนครั้งของการนิเทศ						
- 1 ครั้ง	4	6.78			4	6.78
- 2 ครั้ง	14	23.73	4	6.78	18	30.51
- 3 ครั้ง	21	35.60	4	6.78	25	42.38
- มากกว่า 3 ครั้ง	11	18.64	1	1.70	12	20.34
18. ความเพียงพอของการนิเทศ						
- น้อยเกินไป	32	54.23	5	8.48	37	62.71
การนิเทศ 4 ครั้ง	(14)		(2)			
การนิเทศมากกว่า 4 ครั้ง	(18)		(3)			
- เหมาะสมดีแล้ว	18	34.51	4	6.78	22	37.29
19. การให้คำแนะนำในการนิเทศ						
- ให้คำแนะนำทุกครั้ง	48	81.36	6	10.17	54	91.53
- ให้คำแนะนำเป็นบางครั้ง						
- อาจารย์นิเทศไม่ตรงกับวันที่สอน	2	3.39	3	5.08	5	8.47

(หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือความถี่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ อาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ค. สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่น ๆ						
20. การเห็นความสำคัญของนักศึกษาของ สถานที่ฝึกสอน						
- เห็นความสำคัญมาก	30	50.85	7	11.86	37	62.71
เพราะเป็นผู้ช่วยนิเทศนาสถานที่ฝึกสอน	(18)		(2)			
เพราะเห็นเป็นเสมือนครูคนหนึ่ง	(4)		(2)			
เพราะช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่- ด้านการสอน	(8)		(3)			
- เห็นความสำคัญน้อย	20	33.90	2	3.39	22	37.29
เพราะนักศึกษาฝึกสอนมีมาก	(6)					
เพราะเห็นว่าคนเฒ่ามาฝึกสอน- เท่านั้น	(14)		(2)			
21. ความเพียงพอของการจัดสัมมนาฝึกสอน						
- มากเกินไป	8	13.56			8	13.56
ควรจัดสัมมนามาฝึกสอน 3-4 ครั้ง	(8)					
- น้อยเกินไป	10	16.94	1	1.70	11	18.64
ควรจัดสัมมนามาฝึกสอน 6-8 ครั้ง	(10)		(1)			
- เหมาะสมดีแล้ว	32	54.24	8	13.56	40	67.80

(หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือความถี่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ อาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
22. ความเหมาะสมของเวลาในการฝึกสอน						
- มากเกินไป	4	6.78	2	3.39	6	10.17
ควรฝึกสอน 2-3 เดือน	(4)		(2)			
- น้อยเกินไป	14	23.73			14	23.73
ควรฝึกสอน 1 ภาคเรียน	(8)					
ควรฝึกสอน 2 ภาคเรียน	(6)					
- เหมาะสมดีแล้ว	32	54.24	7	11.86	39	66.10
23. ปัญหาในการเดินทางไปฝึกสอน						
- มีปัญหา	28	47.45	5	8.48	33	55.93
เพราะสถานที่ฝึกสอนอยู่ไกล	(10)		(3)			
เพราะการเดินทางไม่สะดวก	(18)		(2)			
- ไม่มีปัญหา	22	37.29	4	6.78	26	44.07
เพราะอยู่ใกล้สถานที่ฝึกสอน	(16)		(2)			
เพราะการเดินทางสะดวก	(6)		(2)			
24. นโยบายของสถานที่ฝึกสอน						
- เน้นการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ	15	25.42	3	5.09	18	30.51
- เน้นการสอนภาคปฏิบัติโดยให้ทำงานมาก ๆ	29	49.16	6	10.17	35	59.32
- เน้นภาคทฤษฎีและปฏิบัติเท่า ๆ กัน	6	10.17			6	10.17
25. การให้ความช่วยเหลือของอาจารย์ในสถานที่ฝึกสอน						
- ได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดี	41	69.50	7	11.86	48	81.36
- ได้รับความช่วยเหลือน้อย	9	15.25	2	3.39	11	18.64

(หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือความถี่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ อาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เพราะบุคลากรไม่เพียงพอในการ จัดบริการ	(3)		(1)			
เพราะความพร้อมของอุปกรณ์หรือ- สื่อการเรียนรู้มีน้อยจึงไม่ได้ให้บริการ	(6)		(1)			
26. การประกอบอาชีพครูหลังจบการศึกษา						
- ไม่ประกอบอาชีพครู	29	49.51	4	6.78	33	55.93
เพราะได้ผลตอบแทนต่ำ	(17)		(1)			
เพราะอยากทำงานส่วนตัว	(4)		(1)			
เพราะไม่มีความถนัดในอาชีพครู	(8)		(2)			
- ประกอบอาชีพครู	21	35.59	5	8.48	26	44.07
เพราะต้องการเป็นแม่พิมพ์ของชาติ	(12)		(2)			
เพราะมีความรักในอาชีพครู	(9)		(3)			

(หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือความถี่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาตารางที่ 4 พบว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอนมีดังนี้ การเข้าสังเกตการสอนของอาจารย์ที่เลี้ยงคิดเป็นร้อยละ 86.44 ไม่เข้าสังเกตการสอนคิดเป็นร้อยละ 13.56 จำนวนครั้งของการเข้าสังเกตการสอนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-4 ครั้ง ส่วนใหญ่จะเข้าสังเกตการสอนพร้อมอาจารย์นิเทศก์ ร้อยละ 42.37 นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า การเข้าสังเกตการสอนของอาจารย์ที่เลี้ยงเหมาะสมดีแล้ว ร้อยละ 61.02 จำนวนวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอน 2 วิชา เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.24 ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าจำนวนวิชาที่สอนเหมาะสมดีแล้ว ร้อยละ 76.27 จำนวนคาบที่สอนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5-8 คาบร้อยละ 45.76 ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้วร้อยละ 76.28 ความรู้ทางวิชาชีพในขณะฝึกสอนส่วนใหญ่มีความเหมาะสมกับระดับที่สอน ร้อยละ 91.53 ส่วนใหญ่มีเวลาในการบันทึกการสอน ร้อยละ 67.80 วิธีในการเตรียมการสอนส่วนใหญ่จะเตรียมล่วงหน้าก่อนสอนหนึ่งสัปดาห์ ร้อยละ 47.46 การตรวจบันทึกการสอนของอาจารย์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่จะตรวจเป็นบางครั้ง ร้อยละ 62.71 การให้คำแนะนำในการเตรียมการสอนของอาจารย์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่จะให้คำแนะนำทุกครั้งที่ไปปรึกษา ร้อยละ 59.32 ความเหมาะสมของบทบาทของนักศึกษากับการเป็นครู ส่วนใหญ่เหมาะสมดีแล้ว ร้อยละ 77.79 บรรยากาศการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่อบอุ่นเป็นกันเอง ร้อยละ 52.54 ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจเรียน ร้อยละ 42.37 จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติของผู้เรียนส่วนใหญ่จะไม่มีพื้นที่ในการฝึกภาคปฏิบัติ ร้อยละ 42.37 รองลงมาคือ มีพื้นที่อยู่ระหว่าง 1-4 งาน ร้อยละ 25.42 การสอนภาคปฏิบัติในกรณีพื้นที่ไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่ใช้สื่อการสอนแทนการปฏิบัติจริง ร้อยละ 61.02 จำนวนครั้งในการนิเทศของอาจารย์ส่วนใหญ่ 3 ครั้ง ร้อยละ 42.38 2 ครั้ง ร้อยละ 30.51 ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าจำนวนครั้งในการนิเทศน้อยเกินไป ร้อยละ 62.71 ควรมีการนิเทศมากกว่า 4 ครั้ง การให้คำแนะนำในการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่จะให้คำแนะนำทุกครั้งที่ไปปรึกษา ร้อยละ 91.53

อาจารย์นิเทศก์มานิเทศไม่ตรงกับวันที่สอน ร้อยละ 8.47 การเห็นความสำคัญของนักศึกษาฝึกสอนของสถานที่ฝึกสอนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญมาก ร้อยละ 62.71 เห็นความสำคัญน้อยร้อยละ 37.29 จำนวนครั้งที่จัดสัมมนาฝึกสอนส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว ร้อยละ 67.80 น้อยเกินไปร้อยละ 18.64 ความเหมาะสมของเวลาในการฝึกสอน ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเป็นเหมาะสมดีแล้วร้อยละ 66.10 น้อยเกินไปร้อยละ 23.73 นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาในการเดินทางไปฝึกสอนร้อยละ 55.93 เนื่องจากสถานที่ฝึกสอนอยู่ไกล และการเดินทางไม่สะดวก ไม่มีปัญหาในการเดินทางร้อยละ 44.07 นโยบายของสถานที่ฝึกสอนส่วนใหญ่จะเน้นให้สอนภาคปฏิบัติ โดยให้ทำงานมาก ๆ ร้อยละ 59.32 การให้ความช่วยเหลือของอาจารย์ในสถานที่ฝึกสอนส่วนใหญ่ จะให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีร้อยละ 81.36 นักศึกษาส่วนใหญ่เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะไม่ประกอบอาชีพครูร้อยละ 55.93 ส่วนใหญ่จะฝึกสอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 49.15 และที่สอนระดับมัธยมศึกษาจะประกอบอาชีพครูร้อยละ 35.59 ส่วนที่สอนในระดับอาชีวศึกษาจะประกอบอาชีพครูร้อยละ 8.48 ไม่ประกอบอาชีพครูร้อยละ 6.78 สาเหตุที่ไม่ประกอบอาชีพครูเนื่องจาก ได้คำตอบแทนค่าไม่มีความถนัดในอาชีพครูและต้องการทำงานส่วนตัวตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงความตรงกันของวิชาที่สอนกับสาขาวิชาที่เรียน และผลที่มีต่อการสอนเมื่อสอนกับไม่ตรงสาขาวิชาที่เรียน

รายการ	ระดับมัธยมศึกษา		ระดับอาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. ความตรงกันของวิชาที่สอนกับสาขาที่เรียน						
- ตรง	29	49.15	6	10.17	35	59.32
- ไม่ตรง	21	35.59	3	5.09	24	40.68
ผลต่อการสอนเมื่อสอนตรงสาขาวิชาที่เรียน						
- ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ	(14)		(2)			
- มีความเชื่อมั่นในความรู้ที่ถ่ายทอด	(10)		(1)			
- มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่สอน	(5)		(2)			
ผลต่อการสอนเมื่อสอนไม่ตรงสาขาที่เรียน						
- ไม่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้ดีเท่าที่ควร	(12)		(1)			
- ไม่สามารถอธิบายในส่วนที่เป็นเนื้อหา ลึก ๆ	(6)		(1)			
- ต้องมีการเตรียมการสอนมากเป็นพิเศษ	(3)		(1)			

(หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือความถี่)

จากการศึกษาดูตารางการสอนที่ 5 พบว่า นักศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่สอนตรงกับสาขาที่เรียนร้อยละ 49.15 ไม่ตรงสาขาวิชาร้อยละ 35.59 ส่วนที่สอนระดับอาชีวศึกษาสอนตรงสาขาเป็นส่วนใหญ่เช่นกันร้อยละ 10.17 ไม่ตรงร้อยละ 5.09 ผลที่มีต่อการสอนเมื่อสอนตรงกับสาขาวิชาที่เรียนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมีความถี่เท่ากับ 14 ผลต่อการสอนเมื่อสอนไม่ตรงสาขาวิชาที่เรียน ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าไม่สามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ได้ดีเท่าที่ควร มีความถี่เท่ากับ 13

ตารางที่ 6 แสดงการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับอาจารย์พี่เลี้ยง

รายการ	ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ อาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. การปรึกษาปัญหาต่างๆ กับอาจารย์พี่เลี้ยง						
- เคย	48	81.36	7	11.86	55	93.22
- ไม่เคย	2	3.39	2	3.39	4	6.78
เพราะไม่ค่อยพบอาจารย์พี่เลี้ยง	(2)		(2)			

(หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือความถี่)

ตารางที่ 7 แสดงเรื่องที่ปรึกษากับอาจารย์พี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกสอน

เรื่องที่ปรึกษากับอาจารย์พี่เลี้ยง	ระดับ มัธยมศึกษา	ระดับ อาชีวศึกษา
	จำนวน	จำนวน
- การควบคุมชั้นเรียน	37	6
- วิธีการสอน	31	7
- กิจกรรมของผู้เรียน	24	5
- งานภาคปฏิบัติ	28	3
- ไม่ค่อยพบอาจารย์พี่เลี้ยง	2	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาตารางที่ 6 และตารางที่ 7 พบว่า มีนักศึกษาส่วนใหญ่เคยปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับอาจารย์ผู้เลี้ยง ร้อยละ 93.22 สอนระดับมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 81.36 สอนอาชีวศึกษา ร้อยละ 11.86 เรื่องที่ปรึกษากับอาจารย์ผู้เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นเรื่องการควบคุมชั้นเรียน มีความถี่เท่ากัน 43 แบ่งเป็นสอนในมัธยมศึกษา 37 อาชีวศึกษา 6 นักศึกษาที่สอนระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ จะปรึกษาเรื่องวิธีการสอนมีความถี่เท่ากับ 7 รองลงมา คือ การควบคุมชั้นเรียนมีความถี่เท่ากับ 6

ตารางที่ 8 แสดงการใช้ชีวิตอิสระของนิสิตเฉพาะในการเขียนแผนและบันทึกการสอน

รายการ	ระดับมัธยมศึกษา		ระดับอาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. การใช้ชีวิตอิสระของนิสิตเฉพาะในการเขียนแผนและบันทึก						
- ใช้	50	84.75	9	15.25	59	100
- ไม่ใช้						
ควรเพิ่มเนื้อหาด้าน						
- การฝึกภาคปฏิบัติ	(28)		(2)			
- เจตคติเกี่ยวกับวิชาชีพ	(14)		(5)			
- การเตรียมตัวก่อนออกฝึกสอน	(8)		(2)			

(หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือความถี่)

จากการศึกษาตารางที่ 8 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้ใช้ชีวิตอิสระเฉพาะในการเตรียมการสอนร้อยละ 100 และให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการฝึกภาคปฏิบัติมาก ๆ มีจำนวน 30 คน ควรเพิ่มเนื้อหาด้านเจตคติเกี่ยวกับวิชาชีพ 19 คน ควรจัดให้มีการเตรียมตัวก่อนออกฝึกสอนอีก 10

ตารางที่ 9 แสดงแหล่งวิชาการที่ใช้ในการเตรียมการสอน

แหล่งวิชาการที่ใช้ในการเตรียมการสอน	ระดับ		รวม
	มัธยมศึกษา	อาชีวศึกษา	
- หนังสือแบบเรียน	29	2	31
- ตำราวิชาการที่ได้เรียนมา	20	2	22
- ห้องสมุดของสถานที่ฝึกสอนหรือของคณะ	36	5	41
- เอกสารจากอาจารย์พี่เลี้ยง	22	2	24

จากการศึกษาตารางที่ 9 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดของสถานที่ฝึกสอน และของคณะครุศาสตร์เป็นแหล่งวิชาการในการเตรียมการสอนมีจำนวน 41 คน รองลงมาคือ ใช้หนังสือแบบเรียนจำนวน 31 คน เอกสารจากอาจารย์พี่เลี้ยง 24 คน ตำราวิชาการที่ได้เรียนมาจำนวน 22 คน

ตารางที่ 10 แสดงการติดตามประเมินผลการสอน

การติดตามการประเมินผลการสอน	ระดับมัธยมศึกษา		ระดับอาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
- ไม่เคยประเมินผลการสอน	3	5.08	2	3.38	5	8.48
- เคยประเมินผลการสอน	47	79.66	7	11.86	54	91.52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 แสดงวิธีการติดตามประเมินผลการสอน

การติดตามการประเมินผลการสอน	ระดับ มัธยมศึกษา	ระดับ อาชีวศึกษา	รวม
- สังเกตพฤติกรรม	32	6	37
- จากผลการสอบของผู้เรียน	29	5	34
- จากการสนทนาซักถาม	24	5	29
- จากการปฏิบัติงานของผู้เรียน	20	4	24

จากการศึกษาตารางที่ 10 และ 11 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะเคยติดตามประเมินผลการสอนของตนทั้งนักศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษา และ ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 91.52 ส่วนที่ไม่เคยประเมินผลการสอนของตนเลย มีร้อยละ 8.48 นักศึกษาจะ使用方法สังเกตจากพฤติกรรมเป็นส่วนใหญ่ มีจำนวน 38 คน สังเกตจากผลการสอบของผู้เรียนจำนวน 34 คน จากการสนทนาซักถามจำนวน 29 คน จากการปฏิบัติงานของผู้เรียน จำนวน 24 คน

ตารางที่ 12 แสดงความเพียงพอของอุปกรณ์หรือเครื่องมือกับผู้เรียนและการปฏิบัติเมื่อเครื่องมือหรืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ

รายการ	ระดับมัธยมศึกษา		ระดับอาชีวศึกษา		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. ความเพียงพอของเครื่องมือหรืออุปกรณ์						
- มีมากกว่าจำนวนผู้เรียน	2	3.39			2	3.39
- มีน้อยกว่าจำนวนผู้เรียน	35	59.33	7	11.86	42	71.19
- มีเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	13	22.03	2	3.39	15	25.42
2. การปฏิบัติเมื่อเครื่องมือหรืออุปกรณ์ไม่พอ						
- แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม	(33)		(5)		(38)	
- แบ่งให้ปฏิบัติหลาย ๆ อย่างแล้วเวียนกันปฏิบัติ	(6)		(2)		(8)	
- เปลี่ยนการปฏิบัติให้เหมาะสมกับเครื่องมือหรืออุปกรณ์	(11)		(2)		(13)	

(หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ คือความถี่)

ตารางที่ 13 แสดงความเพียงพอของสื่อการเรียนการสอนของสถานที่ฝึกสอน

รายการ	ระดับมัธยมศึกษา	ระดับอาชีวศึกษา	รวม
	(ความถี่)	(ความถี่)	
- มีเพียงพอ	(7)	(3)	10
- มีน้อยมาก	(33)	(2)	35
- มีแต่ชำรุดใช้งานไม่ได้	(3)	(2)	5
- มีแต่ยุ่งยากในเรื่องการขอสมิให้	(7)	(2)	9

(หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ คือความถี่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาตารางที่ 12 และ 13 พบว่า สถานที่ฝึกสอนส่วนใหญ่มีจำนวน เครื่องมือหรืออุปกรณ์น้อยกว่าจำนวนผู้เรียนร้อยละ 71.19 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 59.33 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 11.86 นักศึกษาส่วนใหญ่จะแบ่งผู้เรียน ออกเป็นกลุ่ม ๆ เมื่อเครื่องมือหรืออุปกรณ์ไม่เพียงพอจำนวน 38 คน เปลี่ยนการปฏิบัติให้สอดคล้องกับอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่มีอยู่จำนวน 13 คน แบ่งให้ปฏิบัติหลาย ๆ อย่างแล้วเวียนกันปฏิบัติจำนวน 8 คน

ตารางที่ 14 แสดงข้อเสนอแนะสำหรับภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ของนักศึกษา ที่ออกฝึกสอนในปีการศึกษา 2538

รายการ	จำนวน (คน)
1. อยากให้มีการให้บริการด้านสื่อการเรียนการสอนมากกว่าที่เป็นอยู่	7
2. ควรมีการติดต่อส่งข่าวสารต่างๆ ระหว่างการฝึกสอนบ้าง	4
3. การนิเทศของอาจารย์นิเทศก็ควรมีมากกว่าเดิม	18
4. เวลาในการฝึกสอนกับการทำปัญหาพิเศษไม่ควรจัดให้ตรงกัน	13
5. ควรจัดให้มีการฝึกสอนในภาคเรียนที่ 1 ทั้งหมด	4
6. ควรจัดให้มีการสังเกตการสอนก่อนการฝึกสอน	2
7. การเรียนวิชาการสอนแบบจลภาคควรมีเวลาฝึกปฏิบัติมาก ๆ	8
8. ควรหาสถานฝึกสอนให้เพียงพอและตรงกับสาขาวิชาที่เรียน	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหตุที่ไม่ได้แยกมัธยมศึกษากับอาชีวศึกษาก็เพราะว่า ข้อเสนอแนะไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ส่วนใหญ่จะคล้าย ๆ กัน

จากการศึกษาตารางที่ 14 พบว่า นักศึกษามีการสอนปีการศึกษา 2538 ส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอว่า ออยากให้มีการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์มากกว่าเดิมที่เป็นอยู่มีความถี่ เท่ากับ 18 ควรจัดเวลาฝึกสอนกับการทำปัญหาพิเศษไม่ให้ตรงกัน การเรียนวิชาการสอนแบบจุลภาคควรมีเวลาในการฝึกปฏิบัติมาก ๆ มีการให้บริการด้านสื่อ การเรียนการสอนมากกว่าที่เป็นอยู่ควรมีการติดต่อส่งข่าวสารต่าง ๆ ระหว่างการฝึกสอนบ้าง ควรจัดให้มีการฝึกสอนในภาคเรียนที่ 1 ทั้งหมด จัดหาสถานที่ฝึกสอนให้เพียงพอแก่นักศึกษา และควรตรงกับสาขาวิชาที่นักศึกษาทำกำลังศึกษาอยู่และควรจัดให้มีการสังเกตการสอนก่อนการฝึกสอน.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ชนชาติใดมีการพัฒนาด้านการศึกษาสูงสุด ชนชาตินั้นก็สามารถพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว จะเห็นได้ว่าการศึกษามีความสำคัญมากเพียงใด บุคคลใดก็ตามจะมีความรู้ได้นั้น จะต้องเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้ซึ่งบุคคลที่จะถ่ายทอดความรู้ให้ได้ก็คือ ครู ดังนั้น บุคคลที่จะออกไปทำหน้าที่ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้อย่างกว้างขวาง สามารถที่จะถ่ายทอดได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพที่สุด ฉะนั้นก่อนที่จะเป็นครูที่ดีได้นั้นจะต้องมีการฝึกหัดหรือฝึกสอนมาก่อนเพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญ ในอดีตที่ผ่านมาจากการจัดส่งนักศึกษาออกไปฝึกสอนของภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ได้มีปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอนเกิดขึ้น ทำให้การสอนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงปัญหานี้ และต้องการที่ทราบปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอนที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เพื่อที่จะได้ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอน

การวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าความถี่และค่าร้อยละ โดยทำการศึกษาประชากร คือ นักศึกษาฝึกสอน ปีการศึกษา 2538 ของภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 59 คน จากนักศึกษาฝึกสอน 59 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตัวเอง

ผลการวิจัย

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.72 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 52.54 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 10.17 เนศหญิงทั้งหมด ร้อยละ 37.8 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 32.20 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 5.09 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 20-25 ปี ร้อยละ 96.61 อายุระหว่าง 26-30 ปี ร้อยละ 3.39 ซึ่งมีเฉพาะที่สอนระดับมัธยมศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 84.75 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 15.25 นักศึกษาที่สอนส่วนใหญ่จะสอนระดับ ม.ต้น ร้อยละ 64.42 ระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จะสอน 5-8 คาบ / สัปดาห์ ร้อยละ 40.69 และ 5.08 ตามลำดับ

นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ร้อยละ 64.49 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 59.32 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 10.17 สาขาเทคโนโลยีการผลิตพืช ร้อยละ 30.51 สอนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 25.42 อาชีวศึกษาร้อยละ 5.09 นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ ร้อยละ 35.60 สอนระดับมัธยมศึกษามากที่สุด คือ ภาคใต้ ร้อยละ 33.90 สอนระดับอาชีวศึกษา มากที่สุด คือ ภาคกลาง ร้อยละ 8.48 จำนวนตามวิชาที่สอน ระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่สอนวิชางานเกษตรพื้นฐาน 27 คน รองลงมา คือ วิชาโครงงานเกษตร 13 คน ระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่สอนวิชาการปฏิบัติงานเกษตร 3 คน รองลงมาคือหลักพืชไร่ 2 คน

สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอน

ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอนที่พบคือ อาจารย์มีเลี้ยง ไม่ค่อยมีเวลาตรวจบันทึกการสอน ซึ่งจะตรวจแค่เนืองบางครั้งเท่านั้น ร้อยละ 62.71 เป็น ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 49.15 ระดับอาชีวศึกษาร้อยละ 13.56 สถานที่ฝึกสอนส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตรไม่เพียงพอในการฝึกภาคปฏิบัติ ร้อยละ 42.37 เป็นระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 40.67 ระดับอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ในการปฏิบัติเพียงพอเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 10.17 จำนวนครั้งในการไปนิเทศรองอาจารย์นิเทศก์น้อยเกินไป ร้อยละ 62.71 นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาในการเดินทางไปฝึกสอน ร้อยละ 55.93 เป็นระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 47.45 ระดับอาชีวศึกษาร้อยละ 8.48 เนื่องจากสถานที่ฝึกสอนอยู่ไกลจากที่พักและการคมนาคมไม่สะดวก นโยบายของสถานที่ฝึกสอน ส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้สอนภาคปฏิบัติโดยให้ทำงานมากๆ ร้อยละ 59.32 ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 49.16 ระดับอาชีวศึกษาร้อยละ 10.17 ซึ่งทำให้การสอนไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เพราะจะต้องมีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่ไว้จะให้สอนภาคปฏิบัติแต่เพียงอย่างเดียว จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เมื่อสำเร็จการศึกษาจะไม่ประกอบอาชีพครู ร้อยละ 55.93 และคาดว่า จะประกอบอาชีพครู ร้อยละ 44.07 นักศึกษาที่สอนมัธยมศึกษาจะมีปัญหาในเรื่อง การควบคุมชั้น

เรียนมากที่สุดมีจำนวน 37 คน ถัดมาคือ วิธีการสอน 31 คน นักศึกษาที่สอนอาชีวศึกษาจะมี ปัญหาในการควบคุมชั้นเรียนและวิธีการสอนเหมือนกัน มีจำนวน 6 คน และ 7 คน ตามลำดับ ซึ่งยืนยันได้จากปัญหาที่นำมาปรึกษาอาจารย์นี้เลี้ยงและอาจารย์นี้เทศก์ สถานที่ฝึกสอนส่วนใหญ่มี จำนวนเครื่องมือหรืออุปกรณ์น้อยกว่าจำนวนผู้เรียนร้อยละ 71.19 เป็นระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 59.33 ระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 11.86 ส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยการแบ่งผู้เรียนให้ปฏิบัติเป็น กลุ่ม ๆ มีจำนวน 38 คน สถานที่ฝึกสอนมีสื่อการเรียนการสอนน้อยมากร้อยละ 59.32 เป็น ระดับมัธยมศึกษา 33 แห่งระดับอาชีวศึกษา 2 แห่ง นอกนั้นมีเครื่องมือเพียงพอ

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาฝึกสอนสำหรับภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

สำหรับข้อเสนอแนะของนักศึกษาฝึกสอนที่มีสำหรับภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างมัธยมศึกษากับอาชีวศึกษา มีดังนี้

1. ต้องการให้มีการนิเทศของอาจารย์นี้เทศก์มากกว่าเดิม เพื่อจะได้ปรึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอนได้
2. ควรจัดเวลาฝึกสอนกับการทำปัญหาพิเศษไม่ให้ตรงกันเมื่อนักศึกษาจะได้มี เวลาสอนอย่างเพียงพอไม่ต้องกังวลเรื่องใด ๆ
3. ต้องการให้มีการเรียนวิชาการสอนแบบจุลภาค มีเวลาในการฝึก ภาควิชาปฏิบัติมาก ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการฝึกสอนของนักศึกษา
4. ควรให้บริการด้านสื่อการเรียนการสอนมาก ๆ หาวิธีการสอนใหม่ ๆ มาเพิ่มเติม ไม่ว่าจะเป็นกล่องถ้ำรูป กล้องถ้ำวิดีโอ และสื่อการสอนอื่น ๆ
5. ควรจัดให้มีการฝึกสอนในภาคเรียนที่ 1 ทั้งหมด
6. ควรมีการติดต่อสื่อสารทางด้านข่าวสารต่าง ๆ กับนักศึกษาบ้างเพื่อจะได้ รับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ได้
7. ควรจัดให้มีการสังเกตการสอนก่อนการฝึกสอน เพื่อจะได้รู้สถานการณ์ การจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง
8. ควรจัดหาสถานที่ฝึกสอนให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและสถานที่ฝึกสอนที่ จัดหาให้เน้นวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอนควบคู่กับสาขาวิชาที่นักศึกษาศึกษาอยู่มากที่สุด เพื่อให้ การสอนมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

5.2.1 ประชากรมีความแตกต่างกันมาก ทำให้การเปรียบเทียบไม่ชัดเจนไว้ สถิติเปรียบเทียบไม่ได้

5.2.2 แบบสอบถามมีลักษณะปลายเปิดมากเกินไปทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความ เบื่อหน่ายในการเขียนตอบ

ข้อเสนอแนะจากนักวิจัย

1. น่าจะมีการทำปัญหาพิเศษเกี่ยวกับการฝึกสอนในด้านอื่น ๆ อีกที่ผู้วิจัย ยังไม่ได้ทำเพื่อจะได้ใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการฝึกสอนต่อไป
2. ในการทำงานวิจัยในลักษณะการเปรียบเทียบจำนวนของประชากรจะต้องมีความใกล้เคียงกันเพื่อจะได้เปรียบเทียบได้อย่างชัดเจน

บรรณานุกรม

กองวางแผนงานวิจัยสถาบัน. บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตเทคโนโลยีระยองเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพฯ, งานวิจัยสถาบัน. 2524.

นจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน น.ศ. 2525. นิมฟ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์. 2530.

บุตุษุม ศรีสะอาด. วิชาการสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักนิมฟ์เจริญผล . 2532.

ประครอง วรรณสุต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข). ปทุมธานี.
ศูนย์หนังสือ ดร. ศรีสง่า. 2528.

รมณีย์ อากาภิรม. คู่มือการเรือนวิชาปัญหาพิเศษ. กรุงเทพฯ . ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีระยองเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
2535.

รมณีย์ อากาภิรม. วิธีสอนวิชาเกษตร. กรุงเทพฯ. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อู
สาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีระยองเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2531.

สุภาว วาดเขียน. ทำอย่างไรนิสิตนักศึกษาจึงจะสอบได้ดี. นิมฟ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
สำนักนิมฟ์ไทยวัฒนานานิช. 2523.

สุนัตรา ช่มเกตุ. การศึกษาไทยอดีตปัจจุบันและแนวโน้ม. นครปฐม: แผนกบริหารกลาง สำนัก
งานอธิการบดี, มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2523.

สุโข เจริญสุข. เทคนิคของความเป็นครู. กรุงเทพฯ : สำนักนิมฟ์โอเคเอ็นสโตร์ . 2525.

ฮนค์ ชุ่มจิต. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ. 2531.

อบรม สีนภบาลและกลซลี องค์สิรินทร์. ประสบการณ์วิชาชีพชั้นภาคปฏิบัติ 1 คู่มือฝึกสอน).
กรุงเทพฯ: สำนักนิมฟ์โอเคเอ็นสโตร์. 2535.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามปัญหาพิเศษ

เรื่อง ปัญหาการฝึกสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยเกษตรกรรมของนักศึกษาฝึกสอน
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

คำแนะนำ ในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้กรอกโดยนักศึกษาปีสุดท้ายภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอน

ก. ด้านอาจารย์ที่เลี้ยงและการจัดการเรียนการสอน

ข. ด้านอาจารย์นิเทศก์

ค. ด้านอื่นๆ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะสำหรับภาควิชาครุศาสตร์เกษตรในการปรับปรุงการเรียน
การสอนและส่งนักศึกษาออกไปฝึกสอน

3. โปรดอ่านคำสั่งแจงในแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนการตอบแบบสอบถาม

4. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อเพื่อความถูกต้องในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย ซึ่ง
เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

(นายวิฑูล กองแก้วกาเหรียญ)

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ ๑

สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอน

จำนวนหน้า

โปรดขีดเครื่องหมาย / ลงใน () ของคำตอบที่เป็นจริงและเติมข้อตามตาม
ความคิดเห็นของท่าน

ก. ด้านอาจารย์ที่เลี้ยงและการจัดการเรียนการสอน

1. อาจารย์ที่เลี้ยงได้เข้าสังเกตการสอน จำนวนกี่ครั้งขณะที่ท่านมาฝึกสอน

- () ไม่เคยเข้าสังเกตการสอนเลย
() เคยไปรื้อครบจำนวน _____ ครั้ง

2. อาจารย์ที่เลี้ยงเข้าสังเกตการสอนเมื่อใด

- () เมื่อการสอนเป็นการสอนภาคปฏิบัติ
() เข้าสังเกตพร้อมอาจารย์นิเทศก์
() เมื่อนักศึกษาฝึกสอนขอให้เข้าสังเกต
() อื่นๆ โปรดระบุ _____

3. ท่านคิดว่าการเข้าสังเกตการสอนของอาจารย์ที่เลี้ยงเพียงพอหรือไม่

- () มากเกินไป ควรเข้าจำนวน _____ ครั้ง/ภาคเรียน
() น้อยเกินไป ควรเข้าจำนวน _____ ครั้ง/ภาคเรียน
() เพียงพอ

4. วิชาที่ท่านได้รับมอบหมายให้สอนมีจำนวนเท่าใด

- () 1 วิชา
() 2 วิชา
() 3 วิชา
() อื่นๆ โปรดระบุจำนวน _____ วิชา

5. ท่านคิดว่าจำนวนวิชาที่ท่านได้รับมอบหมายให้สอนมีเพียงพอหรือไม่

- () มากเกินไป ควรให้สอน _____ วิชา
() น้อยเกินไป ควรให้สอน _____ วิชา
() เหมาะสมดีแล้ว

6. ท่านได้รับมอบหมายให้สอน _____ คาบ/สัปดาห์

7. ท่านคิดว่าจำนวนคาบเรียนที่ได้รับมอบหมายให้สอนมีความเพียงพอ

- () มากเกินไป ควรให้สอน _____ คาบ/สัปดาห์
() น้อยเกินไป ควรให้สอน _____ คาบ/สัปดาห์
() เหมาะสมดีแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. วิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอนตรงกับสาขาวิชาที่ท่านเรียนหรือไม่

- () ตรง
() ไม่ตรง

มีผลต่อการสอนของท่านอย่างไร(โปรดแสดงความคิดเห็น)

9. ท่านคิดว่าความรู้ทางวิชาชีพเกษตรของท่านที่มีอยู่ขณะออกฝึกสอนมากพอกับระดับที่ท่านสอนหรือไม่

- () เหมาะสมกับระดับที่สอน
() น้อยกว่าระดับที่สอน ควรเพิ่มเติมเนื้อหาหรือประสบการณ์ด้านใด

10. ท่านเคยปรึกษาปัญหาต่างๆ ในการฝึกสอนกับอาจารย์ที่เลี้ยงหรือไม่

- () เคย
() ไม่เคย เพราะ

11. เรื่องที่ท่านปรึกษากับอาจารย์ที่เลี้ยงมีเรื่องอะไรบ้าง

- () การควบคุมชั้นเรียน
() วิธีการสอน
() กิจกรรมของผู้เรียน
() งานภาคปฏิบัติ
() อื่นๆโปรดระบุ

12. ท่านมีเวลาในการเขียนบันทึกการสอนหรือไม่

- () มีเวลามาก เพราะ
() มีเวลาน้อยเพราะ
() มีเวลาเพียงพอ

13. ท่านได้ใช้วิชาการสอนเฉพาะในการเขียนแผนและบันทึกการสอนหรือไม่

() ใช่

() ไม่ได้ใช้เพราะ _____

ควรมีการเพิ่มเนื้อหาในด้าน _____

14. การเตรียมการสอนของท่าน มีการเตรียมอย่างไร

() เตรียมล่วงหน้าทั้งหมด เมื่อทราบวิชาที่สอนแล้ว

() เตรียมวันใดวันหนึ่งในรอบสัปดาห์

() เตรียมล่วงหน้า 1 สัปดาห์

() อื่นๆ โปรดระบุ _____

15. แหล่งวิชาการที่ใช้ในการเตรียมการสอนท่าน ได้จากที่ใด

() หนังสือแบบเรียน

() ตำราวิชาการที่ได้เรียนมา

() หนังสือจากห้องสมุดสถานศึกษาหรือของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

() เอกสารจากอาจารย์ที่เลี้ยงที่ตนเองหรือเตรียมไว้

() อื่นๆ โปรดระบุ _____

16. อาจารย์ที่เลี้ยงได้ช่วยตรวจบันทึกการสอนของท่านหรือไม่

() ตรวจทุกครั้ง

() ตรวจเป็นบางครั้ง

() ไม่เคยตรวจ

17. อาจารย์ที่เลี้ยงได้ให้คำแนะนำในการเตรียมการสอนหรือไม่

() ทุกครั้งที่ไปปรึกษา

() เป็นบางครั้ง就去ปรึกษา

() ไม่ค่อยมีโอกาสพบอาจารย์ที่เลี้ยง

() อื่นๆ โปรดระบุ _____

18. บทบาทของท่านเหมาะสมกับการเป็นครูหรือไม่

() เหมาะสม

() ไม่เหมาะสม เพราะ _____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

19. บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนของท่านเป็นอย่างไร

- () อบอุ่นเป็นกันเอง
- () ผู้สอนจริงจังอยู่ในเนื้อหาตลอดเวลา
- () ผู้เรียนไม่ค่อยสนใจเรียน
- () อื่นๆ โปรดระบุ _____

20. ท่านเคยติดตามประเมินผลการสอนของท่านหรือไม่

- () ไม่เคย
- () เคย โดยการ
 - () สังเกตพฤติกรรม
 - () ดูจากผลการสอบของผู้เรียน
 - () จากการสนทนาซักถาม
 - () สังเกตจากการปฏิบัติงานของผู้เรียน
 - () อื่นๆ โปรดระบุ _____

21. สถานฝึกสอนมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์การเกษตรเพียงพอสำหรับการปฏิบัติของผู้เรียนหรือไม่

- () มีมากกว่าจำนวนผู้เรียน
 - () มีน้อยกว่าจำนวนผู้เรียน
 - () มีเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน
22. ในการสอนภาคปฏิบัติที่มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ไม่เพียงพอท่านทำการสอนอย่างไร
- () แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม
 - () แบ่งให้ปฏิบัติหลายๆอย่างแล้วเวียนกันปฏิบัติ
 - () เปลี่ยนการปฏิบัติให้เหมาะสมกับอุปกรณ์ที่มีอยู่

23. อุปกรณ์ประกอบการสอนในส่วนที่เป็นสื่อการสอน สถานฝึกสอนมีเพียงพอหรือไม่

- () มีเพียงพอ
- () มีน้อยมาก
- () มีแต่ชำรุดใช้งานไม่ได้
- () มีแต่ยุ่งยากในการทำเรื่องขอยืม

24. พื้นที่ที่จะใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติในวิชาของท่านมีพื้นที่ประมาณเท่าใด

() มีจำนวน _____ไร่ _____งาน _____ตารางวา

() ไม่มีพื้นที่ฝึกปฏิบัติ

25. ในกรณีที่ไม่มีพื้นที่หรือพื้นที่ไม่เพียงพอท่านให้ผู้เรียน เรียนภาคปฏิบัติอย่างไร

() ใช้สื่อประกอบการสอนแทนการปฏิบัติจริง

() นำผู้เรียนไปศึกษาดูงานนอกสถานที่

() อื่นๆ โปรดระบุ _____

ข. สาเหตุปัญหาที่มาจากอาจารย์นิเทศก์

1. ในการฝึกสอนครั้งนี้ (พ.ย.- ก.พ. 39) อาจารย์มานิเทศก์การสอนของท่านกี่ครั้ง

() 1 ครั้ง

() 2 ครั้ง

() 3 ครั้ง

() อื่นๆ โปรดระบุ _____

2. ท่านคิดว่าการมานิเทศก์ของอาจารย์เพียงพอหรือไม่

() บ่อยเกินไป ควรนิเทศก์ _____ครั้ง/ภาคเรียน

() น้อยเกินไป ควรนิเทศก์ _____ครั้ง/ภาคเรียน

() เหมาะสมดีแล้ว

3. ในการมานิเทศก์ของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสอนของท่าน

หรือไม่

() ให้คำแนะนำทุกครั้งที่มานิเทศก์

() ให้คำแนะนำเป็นบางครั้ง

() ไม่ค่อยได้รับคำแนะนำ

() อาจารย์มานิเทศก์ไม่ตรงกับวันที่ท่านสอน

4. อาจารย์นิเทศก์ได้ให้คำปรึกษาในเรื่องใดบ้างเมื่อมานิเทศก์การสอนของท่าน

() ความรู้ในวิชาชีพเกษตร

() วิธีการสอน

() การวางแผนการสอน

() อื่นๆ โปรดระบุ _____

ค. สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่นๆ

1. สถานฝึกสอนเห็นความสำคัญของนักศึกษาฝึกสอนหรือไม่
() เห็นความสำคัญมาก เพราะ _____
() เห็นความสำคัญน้อย เพราะ _____
() อื่นๆ โปรดระบุ _____
 2. ท่านคิดว่าจำนวนครั้งในการจัดสัมมนาฝึกสอนมีความเพียงพอหรือไม่
() มากเกินไป ควรจัด _____ ครั้ง
() น้อยเกินไป ควรจัด _____ ครั้ง
() เหมาะสมดีแล้ว
 3. ท่านคิดว่าในการจัดสัมมนาฝึกสอนมีประโยชน์ต่อการฝึกสอนหรือไม่
() ไม่มี เพราะ _____
() มี เพราะ _____
 4. ท่านคิดว่าเวลาในการฝึกสอนมีความเหมาะสมหรือไม่
() มีมากเกินไป ควรใช้เวลาฝึกสอน _____
() มีน้อยเกินไป ควรใช้เวลาฝึกสอน _____
() เหมาะสมดีแล้ว
 5. ท่านมีปัญหาในการเดินทางไปฝึกสอนหรือไม่
() มี เพราะ _____
() ไม่มี เพราะ _____
 6. นโยบายของสถานที่ฝึกสอนของท่านเป็นอย่างไร
() เป็นภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ
() เป็นภาคปฏิบัติโดยให้ทำงานมากๆ
() อื่นๆ โปรดระบุ _____
 7. เมื่อท่านขอความช่วยเหลือจากอาจารย์ในหมวดหรืออาจารย์อื่นๆ ในสถานฝึกสอน ในการยื่นอุปรณ์หรือสื่อการเรียนการสอนท่านได้รับความช่วยเหลือเพียงใด
() ได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดี
() ไม่ค่อยได้รับความช่วยเหลือ เพราะ _____
-

8. เมื่อท่านสำเร็จการศึกษาท่านจะประกอบอาชีพครูหรือไม่

() ไม่ประกอบอาชีพครู เพราะ _____

() ประกอบอาชีพครู เพราะ _____

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะสำหรับภาควิชาครุเกษตรในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการ
จัดส่งนักศึกษาออกไปฝึกสอน

คำแนะนำ โปรดกรอกข้อความตามความคิดเห็นของท่าน

เพื่อให้การฝึกสอนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นท่านคิดว่าควรให้ภาควิชาครุศาสตร์
เกษตรปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

นายวิฑูล กองแก้วกาเหรียญ